

Az államalapítás ünnepe a Butmir táborban

Nemzeti összetartozás napja Szarajevóban

Elkezdődött a magyar nyelvtanfolyam Banyalukában

Az 56-os forradalom 60. évfordulójának megünneplése Szarajevóban

Tanulmányút Debrecenbe

A két boszniai magyar egyesület tagjainak közös kirándulása Konjicba

Új Dobos

10. broj, novembar(studeni) 2016. godine /10. szám, 2016. novembere

A boszniahercegovinai magyarok kétnyelvű folyóirata

Dvojezični časopis bosanskohercegovačkih Mađara

Zajednički izlet članova dva bosanska mađarska udruženja u Konjic

Povodom obilježavanja godišnjice revolucije 1956. godine, Mađarsko udruženje građana Sarajevo organizovalo je izlet u Konjic, a to je bila sjajna prilika da se ponovo sretnu oni Mađari koji žive u regiji.

U organizaciji Irme Muratović, predsjednice Mađarskog udruženja građana Sarajevo, bosanski Mađari su se tradicionalno sreli 8. oktobra. Na izletu pored Mađara iz Sarajeva, u velikom broju su došli i članovi banjalučkog udruženja Magyar Szó, sa njihovom predsjednicom, Irenom Milivojević, a tu su bili i mađarski vojnici, koji služe u Bosni i Hercegovini, na čelu sa brigadnim generalom Šafar i predstavnici Mađarske ambasade u Sarajevu.

U Konjicu se nalazi i sad već dobro poznati Titov bunker. Naš susret je počeo sa posjetom Titovog bunkera.

Nakon obilaska bunkera svi smo otišli u jedan restoran na obali Neretve, gdje je počeo svečani ručak. Okupljene su toplim riječima pozdravile predsjednice udruženja i naglasile su važnost ovog susreta. Leonora Guljaš, konzul Mađarske ambasade u Sarajevu takođe je pozdravila prisutne i prisjetila se žrtava revolucije i njihovih herojskih dela, koja su doprinijela nastanku današnje – demokratske, moderne Mađarske. Poslije ručka iznesena je i praznična torta, koju su u znak dobrog prijateljstva i sloge, zajedno izrezale predsjednice udruženja. Ostatak dana je prošao u druženje i ugodnim razgovorima. Ovaj izlet u Konjic je bila odlična prilika da se Mađari iz regije još više zbliže.

A két boszniai magyar egyesület tagjainak közös kirándulása Konjicba

Az 1956-os forradalom emlékének alkalmából a szarajevói Magyar Polgári Egyesület HUM kirándulást szervezett Konjicba, ami egy nagyszerű alkalom volt, hogy a térségben élő magyarok találkozhassanak egymással.

Muratović Irma, a szarajevói HUM egyesület elnökhasszonyának szervezésében, már hagyományosan október 8-án találkozhattak egymással a boszniai magyarok. A kiránduláson a szarajevói magyarok mellett nagy számban ott voltak még a Banja Luka-i Magyar Szó egyesület tagjai, elnökhasszonyukkal, Milivojević Irénnel, az EUFOR boszniai kontingensében szolgáló magyar katonák, Šafár Albert dandártábornokkal az élen, valamint a Szarajevói Magyar Nagykövetség képviselői.

Konjicban található a ma már jól ismert Tito bunker, amely a közös kirándulás egyik állomása volt. A kirándulás után mindnyájan a Neretva partján lévő vendéglőbe érkezünk, ahol kezdetét vette az ünnepélyes ebéd. Az egybegyűlteket meleg szavakkal köszöntötték az egyesületek elnökhasszonyai, és kiemelték a találkozó fontosságát. Gulyás Leonóra, a Szarajevói Magyar Nagykövetség konzulasszonya is köszöntötte a résztvevőket, valamint megemlékezett a forradalom névtelen áldozatairól, és hősiességeikről, amelyek hozzájárultak a mai demokratikus, modern Magyarország létrejöttéhez. Hogy a megemlékezés egyben ünneppé is váljon, az egyesületek elnökhasszonyai közösen szeltek fel az ünnepi tortát. A nap további része kellemes társalgással telt el. A konjici kirándulásunk remek alkalom volt, hogy még inkább összehozza a térségben élő magyarokat.

Bezzeg Gyula / Đula Bezzeg

Új Dobos

10. szám, 2016. novembere.
Broj 10, novembar/studeni 2016. godine.

Časopis je besplatan.
A folyóirat ingyenes.

Časopis zajednički izdaju:
A folyóirat közös kiadói:

A SZK-i Magyarok Egyesülete Magyar Szó, Banja Luka (Udruženje Mađara RS „Magyar Szó”, Banja Luka)

Magyar Polgári Egyesület HUM, Sarajevo (Mađarsko udruženje građana „HUM”, Sarajevo)

Fő- és felelős szerkesztők:
Glavni i odgovorni urednici:

Milivojević Irén, predsjednica „Magyar Szó”-a (a Magyar Szó elnöke)

Muratović Irma, predsjednica „HUM”-a (a HUM elnöke)

Szerkesztőség:
Redakcija:

Ügyvezető és tehcnikai szerkesztő/
Izvršni i tehnički urednik:
Tóth Bojnik László

Szerkesztők/Urednici: Bogosanović Julianna, Hadžibegić Vedad, Juhász-Pašić Éva, Malešević Katarina, i/és Tóth Bojnik Nevenka.

Rendkívüli munkatársak/Speciální saradnici: Bezzeg Gyula és/i Labossa Bence
Saradnici iz Novog Sada/ Újvidéki munkatársak: Buzás Márta, Buzás Mihály, Bordás Győző és Szakállas Zsolt

Cím/ Adresa: Új Dobos
Cara Lazara 20
Banja Luka
Telefon: 00378 (0)65 441 137
E-mail: magyarokbh@gmail.com

NYOMTATVA /ŠTAMPANO U:
300 példányban/ primjeraka
Comesgrafika Banja Luka

Tekstovi, slike, elektronski nosioci informacija se ne vraćaju.
Szövegeket, képeket, elektronikus adathordozókat nem küldünk vissza.

Sadržaj:

Irena Milivojević: Još jedna uspješna godina za Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” iz Banja Luke	7
Irma Muratović: Ponosna sam članove mogej Udruženja	11
Laslo Tot Bojnik: Kako i kada su dospjele nacionalne manjine u Bosnu i Hercegovinu	14
Laslo Tot Bojnik: Božićni prijem ambasadora Jožefa Nedešija	15
Laslo Tot Bojnik: Počeo je kurs mađarskog jezika u Banja Luci	15
Laslo Tot Bojnik: Sasatanak sa ambasadorom Jožefom Nedešijem i njegovom pratnjom	16
Laslo Tot Bojnik: Skupština udruženja „Magyar Szó” usvojila je godišnji izvještaj Predsjedništva udruženja	18
Laslo Tot Bojnik: Gradonačelnik Pečuja posjetio je Banja Luku	20
Laslo Tot Bojnik: Mađarski istraživači Istoka	21
Vedad Hadžibegić: Sarajevski Mađari obilježili Dan nacionalnog jedinstva	23
Dula Bezeg: 13. smotra nacionalnih manjina u Banja Luci	24
Anamarija Veg: Bili smo u Mađarskoj u okviru projekta „Bez granica”	25
Dula Bezeg: Ambasada Mađarske obilježava 60. godišnjicu Mađarske revolucije i borbe za slobodu 1956.	27
Laslo Tot Bojnik: Proslava Dana državnosti u logoru EUFORA u Butmiru	29
Bence Labosa: „Magyar Szó” je proslavilo dvanaestogodišnjicu osnivanja	31
Laslo Tot Bojnik: Studijsko putovanje u Debrecin	33
Laslo Tot Bojnik: Vučijak, nekadašnje mađarsko selo	36
Laslo Tot Bojnik: (In memoriam) Jošt Magdalina	38
Bence Labosa: Književno veče sa Palom Benderom	39
Laslo Tot Bojnik: Književno veče sa Tari Istvanom	40
Viktorija Truljka: Poezija (<i>Katalin Laćak Šili: Nijeme kuće</i>)	41
Nevenka Tot Bojnik: Novosadske dogodovštine	43
Nevenka Tot Bojnik: Jedno lijepo putovanje	44
Bogosanović Juliana: Mađarska kuhinja (<i>Recepte pripremila: Aleksandra Đurović</i>)	45

Tartalomjegyzék:

Milivojević Irén: Sikeres évet zár a Banja Luka-i magyarok egyesülete, a Magyar Szó	5
Muratović Irma: Büszke vagyok az egyesületünk tagjaira	10
Tóth Bojnik László: Mikor és hogy telepedtek le Bosznia-Hercegovinában a nemzeti kisebbségek	13
Tóth Bojnik László: Negyesi József karácsonji fogadása	15
Tóth Bojnik László: Elkezdődött a magyar nyelvtanfolyam Banyalúkan	15
Tóth Bojnik László: A Magyar Szó Egyesület közgyűlése elfogadta a vezetőség évi beszámolóját	18
Tóth Bojnik László: Banja Lukába látogatott Pécs polgármestere	20
Tóth Bojnik László: Kelet magyar kutatói	21
Hadžibegić Vedad: Nemzeti összetartozás napja Szarajevóban	22
Berzseg Gyula: 13. Kisebbségi Szemle Banja Lukában	24
Végth Annamarija: Magyarországon voltunka Határok Nélkül projekt keretében	26
Bezzeg Gyula: Az 56-os forradalom 60. évfordulójának megünneplése Szarajevóban	27
Tóth Bojnik László: Az államalapítás ünnepe a Butmir Táborban	28
Labossa Bence: A Magyar Szó megünnepelte alapításának 12. évfordulóját	30
Tóth Bojnik László: Tanulmányút Debrecenbe	32
Tóth Bojnik László: Vucsják, az egykori boszniai magyar falu	34
Tóth Bojnik László: (In memoriam) Jošt Magdalina	38
Labossa Bence: Böndör Pál irodalmi estje	39
Tóth Bojnik László: Tari István irodalmi estje	40
Trkulja Viktória: Költészet (<i>Latyák-Süli Katalin: Néma házak</i>)	41
Tóth Bojnik Nevenka: Újvidéki történetek	42
Tóth Bojnik Nevenka: Jedno lijepo putovanje	44
Bogosanović Juliana: Magyar konyha (<i>A recepteket előkészítette Đurović Aleksandra</i>)	45

Címdoldal/ Naslovna strana: A bosniahercegovinai egyesületek tagságának közös kirándulása Konjicban /Zajednički izlet članova dva bosanskohercegovačka udruženja u Konjicu

Kedves Olvasó!

Ön az Új Dobos 10., jubiláris számát tartja kezében. Gratulálunk mindazoknak, akik részt vettek a 2006. évi alapítása óta kétnyelvű folyóiratunk írásában, szerkesztésében, a szövegek fordításában, lektorálásában. Nagy dolognak számít az, hogy a Boszni-Hercegovinában élő kevés magyarnak folyóirata van, tehát nemcsak beszélnek, hanem írnak és olvasnak is magyar nyelven. Örülünk annak is, hogy ebbe a számba érkezett a legtöbb és legterjedelmesebb szöveg. Mind többen jelentkeznek cikkekkel, tudósításokkal, egyesületeink sokat dolgoznak, tehát van miről írni. Az elmúlt három év alatt a **Petőfi Sándor Program** ösztöndíjasai is segítenek az Új Dobos és a honlapjaink szövegeinek írásában. A folyóiratunk fennmaradása persze lehetetlen lenne a támogatóink nélkül. Köszönettel tartozunk ezért a magyar **Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának**, a **Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek**, a **Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztériumának**, valamint **Banja Luka Városnak** a támogatásukért. Köszönjük a **Vajdasági Magyar Művelődési Intézetnek** a magyarországi támogatás közvetítését.

Miniszterelnökség
Nemzetpolitikai
Államtitkárság

BETHLEN GÁBOR
Alap

Új ösztöndíjas érkezett hozzánk Bosznia-Hercegovinába. **Labossa Bence György** helyett **Bezzeg Gyula** fog nekünk segíteni a magyar nyelv, a magyar nemzeti öntudat megőrzéséért folytatott munkánkban. Köszönjük Labossa Bencének a kétévi lelkiismeretes, önfeláldozó segítséget. Munkájának nyoma maradt a bosznia-hercegovinai magyarok körében. Helyszűke miatt csak egy dolgot említék meg. Ő indítványozta a két egyesületünk, a Banja Luka-i Magyar Szó és szarajevói HUM tagságának közös kirándulásait. Tavaly történt meg először, hogy az ő szervezésében a két egyesület tagsága találkozott Jajce várában. Idén Konjicban találkoztunk, jövőre kozarai kirándulást tervezünk. Tehát az általa kezdeményezett közös kirándulás lassan hagyományossá válik.

Még egy dologról szeretnénk szót ejteni. A Szerkesztőség a folyóirat e számának **néhány szövegében** egy nyelvi kísérletbe kezdett, **hangsúlyoznunk kell, a lektoraink álláspontja ellenére**. Magyarosítottunk, a Banja Luka (vagy Banjaluka) helyett Banyalukát írtunk és a -ba, -ban helyett -ra, -án ragokat használtunk. Szerintünk a helybeli magyarok többsége így beszél. Várjuk az olvasók és a nyelvészek véleményét.

A Szerkesztőség

Poštovani Čitaoc!

U ruci držite jubilarni 10. broj Új Dobosa (Uj doboš). Čestitamo svima, koji su učestvovali u pisanju i uređivanju našeg dvojezičnog časopisa, u prevođenju i ispravljanju tekstova od 2006.godine do danas. Velika je stvar, što malobrojni Mađari u ovoj zemlji imaju časopis, dakle u Bosni i Hercegovini ne samo što govore, nego i pišu i čitaju na mađarskom jeziku. Sretni smo, što smo sa ovim brojem imali dosad najteži posao, zbog dostavljenog velikog broja tekstova i dužine istih. Sve više i više ljudi se pojavljuje sa člancima, a udruženja mnogo rade, tako da ima i o čemu pisati. Tokom protekle tri godine i stipendisti **Petőfi Sándor Programa** (Program Petefi Šandor) pomažu nam u pisanju Új Dobosa i naših web-stranica. Naravno, časopis ne bi mogao postojati bez materijalne pomoći. Zahvaljujemo se **Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Predsjedništva vlade Mađarske, Bethlen Gábor (Betlen Gábor) Alapkezelő Zrt fondaciji, Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske i Gradu Banja Luka** za

njihovu podršku. Hvala i **Zavodu za kulturu vojvodanskih Mađara iz Sente** zbog posredovanja kod podrške iz Mađarske.

Stigao je kod nas u Bosnu i Hercegovinu novi stipendista. Umjesto **Labossa Bence Györgya** (Laboša Bence Đerd) **Bezzeg Gyula** (Bezeg Đula) će nam pomoći u našoj borbi za očuvanje mađarskog jezika i mađarske nacionalne svijesti. Hvala Benceu za dvogodišnju savjesnu i nesebičnu pomoć. Njegov rad ostavio je traga kod bosanskohercegovačkih Mađara. Zbog nedostatka prostora spomenućemo samo jednu stvar. Predložio je zajedničke izlete članstva naša dva udruženja, banjalučkog Magyar Szóa i sarajevskog HUM-a. Prošle godine, u njegovoj organizaciji, članstva dva udruženja su se prvi put sastala na tvrđavi iznad Jajca. Ove godine smo se susreli u Konjicu, iduće godine planiramo izlet na Kozaru. Dakle, inicijativa zajedničkih izleta Bencea polako postaje tradicija.

Samo o još jednoj stvari želimo da napišemo par riječi. Uredništvo je u ovom broju časopisa u nekoliko tekstova na mađarskom jeziku započelo jedan jezički eksperiment, **moramo naglasiti, protivno stavu naših lektora**. Riječ je o pokušaju na mađarski način pisanja naziva grada Banja Luke (ili Banjaluke) i nekim promjenama u deklinaciji imena Banja Luka na mađarskom. Mislimo, da većina lokalnog mađarskog stanovništva govori na predložen način. Čekamo mišljenja čitalaca i stručnjaka.

Uredništvo

Sikeres évet zár a Banja Luka-i magyarok egyesülete, a Magyar Szó

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ebben az évben is jelentést tehetek egyesületünk életéről és tevékenységéről. Először visszatekintek a 2015. évre, utána pedig az ideai tevékenységeinkről számolok be, amelyekről az Új Dobos hasábjain is olvashatnak.

Annak, aki először veszi kézbe kétnyelvű folyóiratunkat, felhívom a figyelmét, nagyon büszkék vagyunk arra, hogy anyanyelvünkön írhatunk egyesületünk munkájáról, tevékenységéről. Egyesületünk egyedi, mivel a Boszniai Szerb Köztársaság minden részéből vannak tagjaink, és az itteni magyarságot egyesítjük. Célunk, hogy megőrizzük a magyar nyelvet, ápoljuk hagyományainkat és kultúránkat, megismerjük és másokkal is megismertessük történelmünket. Felelősségteljesen elmondhatom, hogy célunkat – amely egyfajta küldetés is számunkra – sikeresen teljesítjük, elsősorban tagjaink önfeláldozó, akadályokat nem ismerő csapatmunkájának köszönhetően. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy munkánkat nem tudnánk ilyen sikeresen elvégezni, ha nem kapnánk anyagi támogatást. Ez alkalommal is köszönetet mondok Magyarország Kormánya Nemzetpolitikai Államtitkárságnak, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek, a Boszniai Szerb Köztársaság Művelődési és Oktatásügyi Minisztériumának, valamint Banja Luka Városnak.

Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkársága a Petőfi Program keretein belül, az elmúlt évek gyakorlatához híven, ez évben is ösztöndíjast küldött hozzánk, aki sokban segíti munkánkat, többek között magyar nyelvtanfolyamot vezet kilenc hónapon át. Ez a tanfolyam jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy sok ember megforduljon egyesületünkben, többen közülük a későbbiekben tagjaink is lesznek. Ezek az új tagok általában a fiatalabb korosztályhoz tartoznak, így friss lendületet hoznak magukkal az egyesületbe, sőt gyermekeiket is magukkal hozzák, akik egészen kicsi koruktól kezdve megismerkedhetnek a magyar kultúrával. Az ösztöndíjas ezenkívül aktívan részt vesz minden programunkban, ötleteket ad, hasznos tanácsokkal lát el bennünket. Labossa Bence sok igyekezetet és munkát fektetett abba, hogy egyesületünk hírnevét öregbítse, hálával tartozunk neki, mivel részben neki köszönhetjük előmenetelünket és sikereinket. Az ő ötlete alapján és szervezésében kirándultak közösen a szarajevói HUM és a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület tagjai Jajcára, hogy megemlékezzenek az

Bezzeg Gyula, az új ösztöndíjasunk

Magyar nyelvtanfolyam a Nemzeti Kisebbségek Klubjában

1956-os magyar forradalom és szabadságharc eseményeire. A kirándulásra az egyesületek tagjait elkísérték Magyarország Nagykövetségének tagjai is, élükön Négyesi József nagykövet úrral. Közösen szerveztünk a magyar államalapításról való megemlékezésre egy műhelymunkát fiataljainknak. Egyesületünk tagjainak gyermekei és unokái Magyarország címerét láthatták, megismerkedhettek a magyar zászló színeivel, amelyet saját kezűleg készíthettek el, játék közben elsajátíthattak néhány magyar kifejezést, és a csárdás alaplépéseit is megtanulták. A műhelymunka teljes egészében sikeres volt, és a jövőben is szervezünk majd hasonló rendezvényeket. Fontos, hogy a fiatalság is megismerje a magyar nyelvet és a hagyományokat. A művelődés területén megemlíteném a Kelet-Közép-Európa

zsínagógáiról szervezett kiállításunkat. A kiállítás szervezői a szarajevói Magyar Nagykövetség, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és a Banja Luka-i Boszniai Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó. Segítettünk a magyarországi, környei Szivárvány Művelődési Egyesületnek, hogy júliusban fellépjen a Kozara Etnofesztiválon. Ez a legnagyobb ilyen jellegű rendezvény a Boszniai Szerb Köztársaságban. A

Tavaly Bíró Roni, Murányi Márta és Benkó Péter léptek fel a nemzeti kisebbségek Banja Luka-i szemléljén.

Az első közös kirándulása a két boszniahercegovinai magyar egyesület tagságának (Jajce)

anyaországunk segítségével honfitársainknak, akik valamikor a magyar lakosságot képezték. Ez egyedülálló példa Bosznia-Hercegovina területén. A komoly munkán kívül alkalmunk volt szórakozni is. Megünnepeltük a nemzetközi nőnapot, kirándultunk a Kozara hegyre, megünnepeltük egyesületünk fennállásának évfordulóját, az év végén kiadtuk az Új Dobos 9. számát. Úgyszintén ez idő tájt került megszervezésre a kétnyelvű (immár hagyományos) irodalmi est is, amelyre ez alkalommal Böndör Pált hívtuk meg. Idén ellátogatott hozzánk Tari István, aki szintén irodalmi estet tartott. A múlt évet egy örömteli eseménnyel zártuk, ugyanis karácsonyi fogadáson voltunk Szarajevóban, Magyarország nagykövetének és feleségének meghívására.

Ez évben is dinamikus történések tanúi lehettünk. Sok érdekes programot szerveztünk, de erről a következő számunkban számolok majd be. Felkérem magyar nemzettársainkat, akik a Boszniai Szerb Köztársaság területén élnek, és még nem csatlakoztak hozzánk, hogy látogassanak el a Nemzeti Kisebbségek Klubjába Banja Lukán a Cara Lazara utcába. A házszám feltüntetésére nincs szükség, mivel kirakat ábrázolja nemzeteink sokszínűségét, így a miénket is. Ez alkalommal meghívok minden polgártársunkat, látogassanak el hozzánk, ajtónk nyitva áll minden jó szándékú egyén előtt.

négyszáznál is több fellépő több országból érkezett. Minden évben részt veszünk a Nemzeti Kisebbségek Művelődési Szemléljén, ez alkalommal három fiatal művész látogatott el hozzánk Budapestről, ők a budapesti Váci Bartók–Pikéthly Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola végzős növendékei. Előadásukban kalotaszegi népdalok hangzottak fel, amelyeket a közönség vastapssal jutalmazott. Alkalmunk adódott arra, hogy bemutassuk a magyar konyha különlegességeit, ezenkívül a szarajevói Magyar Nagykövetség jóvoltából minőséges magyar borokat is fel tudunk szolgálni. A meghívott vendégek között volt Gyenge Anikó, a magyar nagykövetség első beosztott diplomatája.

A Visegrádi Négyek országai egyhetes filmfesztivált szerveztek V4 Filmfesztivál elnevezéssel. A fesztivál Szarajevóban és Prijedorban került megrendezésre. A prijedori tagjaink gondoskodtak arról, hogy értesítsék barátait és családtagjaikat az eseményről, így sokan élvezhették a bemutatott filmeket. Számunkra különösen érdekes volt a Liza, a rókatündér című film. A művelődési tevékenységeinken kívül tovább kutattuk a valamikori magyar települést, a Vucsijákot, Prnjavor környékén. Különös figyelemmel kutattuk azokat az adatokat, amelyek arra utalnak, hogy ezen a településen nemzettársaink éltek, dolgoztak, születtek és haltak. Az öslakosság sokban segítségünkre volt, mivel rámutattak egyes tényekre, amelyek állításunkat alátámasztják. A teljes kutatásról Tóth Bojnik László jelentést készített, amelyet eljuttattunk a nagykövet úrnak, aki érdeklődéssel olvasta kutatásunk eredményeit, és megígérte, hogy segíteni fogja az erre irányuló jövőbeni tevékenységeinket. Kimondottan elégedettek és boldogak leszünk, ha elérjük végső célunkat, az pedig az, hogy emlékművet állítsunk a nevesített településen a többségi

Környei néptáncosok

Milivojević Irén,
a Magyar Szó Egyesület elnök asszonya

Još jedna uspješna godina za Udruženje Mađara „Magyar Szó“ iz Banja Luke

Veliko mi je zadovoljstvo i ove godine da pišem izvještaj o događajima i aktivnostima našeg Udruženja. Osvrnuću se najpre na prošlu 2015. godinu, a spomenuću ovogodišnje aktivnosti o kojima možete čitati u ovom broju časopisa. Da napomenem onim čitocima, koji prvi put imaju u ruci naš dvojezični časopis, da smo mi, članovi udruženja, jako

ponosni, što možemo da pišemo o radu i događajima na maternjem jeziku. Naše udruženje je jedino mađarsko udruženje, koje okuplja Mađare sa cijele teritorije Republike Srpske. Cilj nam je očuvanje mađarskog jezika, upoznavanje sa mađarskom istorijom, kulturom i narodnim običajima. Mogu odgovorno izjaviti, da postizemo značajne rezultate u ostvarenju našeg cilja, zahvaljujući radu naših članova, koji djeluju timski, sa velikom voljom i srcem. Naravno ne bismo uspjeli bez finansijske pomoći koju dobijamo. Zahvaljujemo se Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Vlade Mađarske, Betlen Gabor (*Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt*) fondaciji,

Laboša Bence
dvije je godine
pomogao
Mađarima u
Bosni i
Hercegovini

Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske i Gradu Banja Luci. Državni sekretarijat za nacionalnu politiku Republike Mađarske je i prošle i ove godine u okviru programa „*Petőfi Sandor*“, poslao stipendistu. On nam pomaže u radu i vodi kurs mađarskog jezika, koji traje devet mjeseci. Za učenje mađarskog jezika ima puno zainteresovanih, koji vremenom postanu i naši članovi. Oni unose osvježenje u Udruženje, pošto među njima ima najviše mlađih osoba i njihove djece. Pored toga stipendista učestvuje u realizaciji naših programa, davanjem ideja, prijedloga, sugestija. Laboša Bence (*Labossa Bence*) je uložio puno svog rada i truda, kome možemo zahvaliti dijelom i za naš napredak i uspjeh u radu. Prvi put su se članovi udruženja HUM iz Sarajeva i „*Magyar Szó*“ iz Banja Luke, zahvaljujući njegovom prijedlogu i organizaciji, sastali na izletu u Jajcu obilježavajući godišnjicu Mađarske revolucije iz 1956. godine. Na izletu su bili prisutni i članovi ambasade Mađarske u Sarajevu na čelu sa gospodinom ambasadorom Nedeši Jožefom (*Négyesi József*). Zatim smo zajedno organizovali, povodom godišnjice stvaranja mađarske države, dječiju radionicu. Djeca i unučad članova Udruženja imali su

priliku da vide mađarski grb, da prave i oboje mađarsku zastavu, da zabavljajući se nauče neke osnovne mađarske riječi i u veselom raspoloženju nauče korake čardaša. Uspjeh ove radionice bio je potpun i u buduće ćemo organizovati slične događaje, baviti se djecom i omladinom u cilju da što bolje upoznaju mađarski jezik i kulturu.

Od događaja iz kulture spomenula bih Izložbu sinagoga istočnog dijela Srednje Evrope. Organizatori izložbe su bili Mađarska ambasada iz Sarajeva i mađarsko Jevrejsko kulturno udruženje uz pomoć Udruženja Mađara Republike Srpske „*Magyar Szó*“ iz Banja Luke. Pomogli smo oko učešća KUD „*Szivarvány*“ (*Sivarvanj*) iz *Környea* (*Kernje*) u Mađarskoj na jednom od najvećih folk festivala u Republici Srpskoj „*Kozara Etno*“, a koji se održava u julu svake godine. Na festivalu je učestvovalo preko četiristotine izvođača iz raznih zemalja. Kao i svake godine učestvovali smo na priredbi Smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina, a u dovođenju izvođača, koji su predstavljali naše Udruženje, pomogao nam je naš stipendista Laboša Bence. Došlo je troje mladih ljudi iz Budimpešte, učenici završnog razreda poznate srednje muzičke škole „*Váci Bartók Pikéthy*“ (*Vaci Bartok-Piketeti*). Izveli su splet

KUD „*Sivarvanj*“ iz Kernjea
u Banja Luci

Učenici muzičke škole Vaci Bartok-Piketi sa Đenge Anikom, prvim diplomatom Ambasade Mađarske i dijelom uprave „Magyar Szó“-a

narodnih pjesama iz Kalotasega (*Kalotaszeg*) i pobrali veliki aplauz publike. Bila je i prezentacija nacionalnih jela gdje smo naravno uzeli učešće. Bio je bogat izbor raznih đakonija, naravno i kvalitetnih mađarskih vina koji su bili poklon od strane ambasade Mađarske iz Sarajeva. Među pozvanim gostima bila je i Đenge Aniko (*Gyenge Anikó*), zamjenica šefa misije mađarske ambasade iz Sarajeva. Ambasade zemalja Višegradske četvorke organizovale su filmsku nedjelju sa nazivom „V4 film festival“ i to u Sarajevu i Prijedoru. Naši članovi iz Prijedora su se postarali, da obavjeste svoje prijatelje i rodbinu da posjete filmski festival i zaista puno ljudi je uživalo u prikazanim filmovima. Nama je bio posebno interesantan mađarski fim Lisičja vila.

U razgovoru sa starijim mještanima Vučijaka (sa nama je i Topić Dario, istoričar iz Prnjavora)

Pored kulturnih dešavanja radili smo i dalje na ispitivanju Vučijaka, nekadašnjeg mađarskog naselja u blizini Prnjavora. Posvetili smo izuzetnu pažnju na autentičnost događaja i objekata koji dokazuju činjenicu o tome, da su na tom području živjeli, radili, rađali se i umirali naši sunarodnici. Uspjeli smo u tome pomoću starosjedilaca, koji su potvrdili otkrivene činjenice. O kompletnom istraživanju Tot Bojnik Laslo (*Tóth Bojnik Laszló*) napisao je izvještaj gospodinu ambasadoru, koji je sa interesovanjem pratio naše istraživanje i obećao da će nam pomoći. Bićemo jako sretni i zadovoljni, ako ostvarimo krajnji cilj i to uz pomoć naše matične zemlje, da postavimo spomenik na mjesto postojanja jedinog većinskog mađarskog sela u Bosni i Hercegovini.

Tari Ištvan na književnoj večeri u Bania Luci

Osim ozbiljnog rada bilo je i zabave, kao što je obilježavanje međunarodnog dana žena, izlet članova našeg udruženja na planinu Kozara, obilježavanje dana našeg udruženja, izdavanje 9. broja i promovisanje našeg časopisa Új Dobos. Taj događaj je bio na kraju godine, kao i dvojezično književno veče (koje je postalo tradicionalno) sa Palom Benderom (*Böndör Pál*), a ove godine smo već imali književno veče sa Ištvanom Tarijem (*Tari István*). Zaključili smo prošlu godinu sa događajem koji nam je pričinjavao čast i zadovoljstvo, jer smo prisustvovali Božićnjem prijemu u Sarajevu u rezidenciji ambasadora Mađarske, koju su priredili gospodin ambasador i njegova supruga.

Jaka dinamika rada se nastavila i ove godine. Puno je lijepih programa i događaja ali o tome u sljedećem broju. Pozivam Mađare, koji nam se nisu još priključili a žive na teritoriji Republike Srpske, da dođu u Klub nacionalnih manjina u Banja Luci, ulica Cara Lazara. Broj nije potreban, jer izlog pokazuje sve šarenolike nacije, tako i naše. Pozivam i naše drage sugrađane da nas posjete, jer naša vrata su širom otvorena za sve ljude dobre volje.

Iren Milivojević, predsjednica udruženja „Magyar Szó“

Büszke vagyok egyesületünk tagjaira

Kedves Új Dobos-olvasók!

Az elmúlt év a szarajevói Magyar Polgári Egyesület, a HUM számára másrmilyen volt, mint a korábbiak, hiszen a Bethlen Gábor Alapítványnak köszönhetően saját termeink vannak. A magyar könyvek elérhetővé váltak minden tag számára, mert itt helyet kapott az egyesület könyvtára is. Közösen nézhetünk magyar filmeket, és magyar zenét hallgathatunk. A termék lehetőséget teremtettek arra, hogy a magyar nyelvtanfolyam zavartalanul folyjon, szervezhettünk vetítéseket, és megismerhettük a magyar történelmet, kultúrát, valamint gasztronómiai napot, játszóházat és más aktivitásokat szerveztünk, amelyeket azelőtt terem híján nehezen valósíthattunk meg. Köszönjük a Bethlen Gábor Alapnak, hogy lehetővé tette számunkra, hogy ezzel megóvjuk magyar kultúrkinccseinket és identitásunkat.

2015 novemberében az egyesület új termét rendeztük be, és ekkor tartottuk annak ünnepélyes megnyitóját. A termet Magyar Háznak neveztük el. Erről lapunk előző számában bővebben már említést tettünk, de nem mulasztom el az alkalmat, hogy ezt most is büszkén megismételjem.

December elején Horvátországban voltunk, Kneževi Vinogradiban, a Kárpát-medencei Magyar Egyesületek találkozóján, melyet a Civil Akadémia szervezett, s melynek mi is tagjai vagyunk. A kedvezőtlen anyagi helyzetünk ellenére sikerült megszervezni az utat, és három felejthetetlen napot töltöttünk ott, Korina Tomašić házigazdának és a Hercegszöllősi Mihály Egyesület lelkes elnök asszonyának köszönhetően. Újra bebizonyítottuk, hogy a barátság, melyet a több éves találkozók és együttműködések erősítettek meg, erősebb mindennél, és nem ismer olyan korlátokat, amelyek gátolnák ennek a barátságnak a megmaradását és erősödését.

A Kantonális Nemzeti Kisebbségi Napokon, vagy más néven a MINORITY FEST-en, mely december 17-e és 19-e között került megrendezésre, a központi esemény az a kiállítás volt, amelyet közösen rendeztünk a Češka Beseda cseh egyesülettel. A csehek Dalibor Berana munkáival mutatkoztak be, mi az érdeklődőknek pedig Magyarország jellegzetességeit mutattuk be, melyek a Világörökség részét képezik, s melynek anyagát a szarajevói Magyar Nagykövetségtől kaptuk. Gyenge Anikó, a magyar nagykövetség első beosztott diplomatája alkalmi

beszédének és a zenei programnak köszönhetően – amit egyesületünk tagja, Becsei Illés operaénekes előadásában hallhattunk – egy feledhetetlen estében volt részünk. Másnap ugyanabban a teremben a vendégeket a magyar konyha ételkülönlegességeivel leptük meg, különösen a legkisebbeket, akiknek nagyon ízlett a dobostorta.

Már hagyományosan január közepén Zentára utaztunk, hogy részt vegyünk a Magyar Kultúra Napján, amit évről évre a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet rendez, és melyen alkalmunk adódott beszélgetni Pirityiné Szabó Judittal, a Nemzetpolitikai Államtikárság kapcsolattartási fősztályvezetőjével.

Január végén a Magyar Nagykövetség termeiben együttes ülésen vettünk részt a magyar állami delegációval, melyet dr. Hoppál Péter, a kultúráért felelős államtitkár vezetett. Ez alkalommal a delegációnak röviden felvázoltuk a két boszniai egyesület munkásságát és sikereit.

Februárt, élve a Magyar Ház nyújtotta lehetőségekkel, barátkozással töltöttük. Az egyesület legfiatalabb tagjai sütemény mellett magyar dalokat tanultak, mi, idősebbek pedig vendégül láttuk Binder Tamást, az EUFOR boszniai kontingensében szolgáló katonatisztet. Vele a magyar fegyveres erők békefenntartó szerepéről beszélgettünk.

Március 15-e alkalmából a Hercegszöllősi Mihály Egyesület tagjai vendégeskedtek nálunk, akik Kneževi Vinogradiból érkeztek, és gyönyörű kézimunka-kiállítást

mutattak be, melyet az ügyes kezű tagok készítettek, Korina Tomašić pedig magyar népdalokat énekelt. Az egyesületünk fiatal tagjai is népdalénekléssel mutatkoztak be, ők kapták a legnagyobb tapsot. A márciusi ünnepséget a Bistrik városrészben levő Ferences templom dísztermében szerveztük meg, ahol jelenlétével megtisztelt bennünket Négyesi József nagykövet úr feleségével és a szarajevói Magyar Nagykövetség képviselői. Mindezt azért sikerült megszerveznünk, mert lehetőségünk volt a vendégeinket az egyesület székhelyén elszállásolni, mivel a szállodai szobák költsége messze meghaladja egyesületünk szerény anyagi lehetőségeit. Mindeközben a Magyar Házban szünet nélkül folyt a magyar nyelvtanfolyam, mégpedig két csoportban: a kezdők és a haladók számára. Labossa Bence nagy igyekezettel adta át tudását a tanfolyam résztvevőinek, egészen március közepéig, amikor is lejárt a Nemzetpolitikai Államtitkárság jóvoltából a Petőfi Program keretében folyósított ösztöndíja. Ezúttal is megköszönjük Labossa Bencének a segítséget, amelyet egyesületünknek nyújtott.

Április 6-án, Szarajevó felszabadulásának napja alkalmából városunkba látogatott Tarlós István, Budapest főpolgármestere, aki kifejezte szándékát, hogy találkozzon a magyar kisebbség képviselőivel. Ennek a találkozásnak köszönhetően az egyesület fiataljai meghívást kaptak Budapestre a Kárpát-medencei Fiatalok Találkozójára, a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából. A kirándulásról a résztvevők tollából olvashatunk lapunk e számában.

A Nemzeti Összetartozás Napját a közeli Trebević-hegységen ünnepeltük meg, ahol a szarajevói Magyar Nagykövetség képviselőivel, valamint a térségben élő és dolgozó magyarokkal együtt egy csodálatos napot töltöttünk.

Június 17-e és 19-e között megrendezésre került a XIII. Budakalászi Találkozó, ahol minden

évben összejönnek a Kárpát-medencei magyar egyesületek képviselői. A mi egyesületünket ezúttal Vég Zoltán képviselte. Sajnos, az idei találkozó egyben az utolsó is volt, de ez nem jelenti azt, hogy az Európában élő magyarok között a sok éven át ápolt barátság meggyengül és elvész.

A magyar katonák idén is meghívtak bennünket az EUFOR-bázisukba Butmirba, ahol együtt ünnepeltük meg Szent István napját. Rendkívül boldog vagyok, amiért a közös társalgás és együttműködés állandó és folyamatos.

A nyarat augusztus 8-án egy piknikkel búcsúztattuk a Mehić család udvarában, akik egyesületünk aktív tagjai. Csodás fogadtatásban volt részünk, és annak ellenére, hogy ereinkben magyar vér folyik, erről a kirándulásról sem maradhatott ki a jó szarajevói csevap.

Szeptember elején Vég Zoltán a kiskőrösi nemzetközi találkozó vendége volt. Ottlétéről képanyag tanúskodik.

Beszámolóm végén a két egyesület konjici kirándulását említeném. Az idei októberi megemlékezéssel kapcsolatos ötletek és tervek már tavaly megfogalmazódtak Jajcában,

ahol nagy vonalakban a két egyesület meg is beszélte, hogy az idei találkozás helyszíne Konjic lesz, valamint, hogy a Banja Luka-i és a szarajevói magyar egyesület közös találkozóját hagyományossá tesszük. Maja Habibijáé volt az ötlet, hogy ezen a kiránduláson Tito bunkerét is látogassuk meg. Megragadnám az alkalmat, hogy megköszönjem Majának a segítségét a kirándulás szervezésében. Tito bunkerének látogatását a magyar katonák tették lehetővé számunkra, ezzel rendkívüli élményt nyújtva a közel hetven érdeklődőnek. Az óváros látogatásával, közös ebéddel és a magyar zászló színeiben pompázó hatalmas, ízletes tortával emlékeztünk meg október 23-áról. A következő találkozó a Kozarán lesz. Kedves magyarjaim! Lehet, hogy ez a beszámoló túl részletes lett, de higgyék el, hogy az elmúlt évben még számos izgalmas eseményben volt részünk, amelyeket most nem említettem meg, s amelyeknek megrendezését és létrejöttét, valamint anyagi támogatását a Magyar Állam és a szarajevói Magyar Nagykövetség, Négyesi József nagykövet úrral az élen biztosította. Büszkén mondhatom, hogy a kis létszámú egyesületünk tagjainak hatalmas szívük van, akik nagyon sokat tesznek azért, hogy megőrizzük magyar identitásunkat és kultúránkat.

Muratović Irma,
a HUM Egyesület elnöke

Ponosna sam na moje članove Udruženja

Dragi moji Dobošari,

protekla godina je za Udruženje Mađara HUM, drugačija u odnosu na prethodne, po tome što imamo svoje prostorije, zahvaljujući finansijskoj pomoći Bethlen Gabor fondaciji.

Knjige na mađarskom su postale dostupne svim našim članovima, jer imamo mjesto za našu biblioteku. Uz kaficu zajedno gledamo mađarske filmove i slušamo mađarsku muziku. Časovi mađarskog jezika su se odvijali kontinuirano, organizovali smo prezentacije i upoznavali mađarsku istoriju, kulturu, organizovali smo dane mađarske kuhinje, dječije igraonice i sve druge aktivnosti, čija je realizacija prije bila veoma teška. Hvala Bethlen Gabor fondaciji koja nam je pružila mogućnost da još bolje očuvamo veliko blago mađarske kulture i našeg mađarskog identiteta.

Novembar 2015. godine je protekao u atmosferi priprema i svečanog otvaranja prostorija našeg udruženja, koju smo popularno nazvali "Mađarska kuća" i o čemu smo opširnije pisali u prethodnom broju našeg časopisa, ali ne propuštam i ovu priliku da to spomenem.

Početak decembra smo bili u Kneževim Vinogradima (Hrvatka) na susretu Udruženja Mađara Karpatskog regiona, okupljenih u organizaciji koja nosi ime "Civilna akademija", a čiji smo i mi članovi. Uprkos nedostatku finansijskih sredstava, uspjeli smo se okupiti i provesti zajedno tri nezaboravna dana, zahvaljujući entuzijazmu, prvenstveno Korine Tomašić, predsjednice Udruge Hercegszöllösi Mihaly iz Kneževih Vinograda. Opet smo dokazali, da naše veliko prijateljstvo, koje smo izgradili zahvaljujući dugogodišnjim susretima i međusobnoj saradnji, je jače od svega i da ne postoje prepreke koje će nas spriječiti da to prijateljstvo i održimo.

U sklopu Kantonalnih dana nacionalnih manjina, pod nazivom MINORITY FEST, koji su održani od 17. do 19.12. središnja manifestacija je bila izložba, koju smo zajedno organizovali Udruženje Čeha "Češka beseda" i Udruženje Mađara HUM. Česi su se predstavili sa umjetničkim radovima gospodina Dalibora Berana, a mi smo brojne posjetioce upoznali sa Mađarskim znamenitostima, koje su dio svjetskog naslijeđa, a koju nam je svesrdno ustupila Mađarska

ambasada. Uz prigodan govor zamjenika Ambasadora Mađarske gospođe Gyöngge Anikó (Aniko Đenge) i dirljivog muzičkog programa, koji nam je priredio član našeg udruženja, operni pjevač Becsei Illés (Ileš Bečei) proveli smo jedno veče za pamćenje. Sljedećeg dana u istom prostoru gostima smo predstavili mađarske gastronomske specijalitete i ovom prilikom najviše obradovali djecu sa veoma ukusnom Doboš tortom.

Već tradicionalno, sredinom januara smo prisustvovali Danima mađarske kulture u Senti, u organizaciji Zavoda za kulturu vojvodanskih Mađara (VMMI-Vajdasági Magyar Művelődési Intézet), gdje smo imali priliku razgovarati sa gospođom Pirityné Szabó Juditom (Sabo Judit, udata Pirići), šefom odljelenja Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Vlade Mađarske, koja nam je dala punu podršku u radu našeg Udruženja.

Krajem januara smo u prostorijama Mađarske ambasade održali zajednički sastanak sa mađarskom državnom delegacijom, koju je predvodio dr. Hoppai Péter (Peter Hopai), sekretar Ministarstva za ljudske resurse Vlade Mađarske. Ovom prilikom smo visoku delegaciju ukratko upoznali sa aktivnostima naša dva Udruženja u BiH.

Mjesec februar smo proveli družeći se u Mađarskoj kući. Naši najmlađi članovi su uz kolače i topli kakao, crtali i učili mađarske pjesmice, a nama malo starijima u goste je došao naš prijatelj, major Binder Tamás, pripadnik mađarskog vojnog kontingenta u sklopu EUFOR- ove baze u Butmiru. Ovom prilikom smo saznali nešto više o Mađarskim oružanim snagama i njihovoj ulozi u održavanju mira širom svijeta u sklopu EUFOR-a.

Povodom 15. Marta u goste su nam došli naši dragi prijatelji iz Udruge Hercegszöllösi Mihály iz Kneževih Vinograda, predstavivši nam izložbu prelijepih ručnih radova, koje su izvezle vrijedne ruke članica njihovog Udruženja, a Korine Tomašić nam je pjevala mađarske narodne pjesme. I naši najmlađi članovi su uzeli učešće u programu, pjevajući nam na mađarskom i dobili ubjedljivo najveći aplauz publike. Svečanost koju smo i ovom prilikom organizovali u prostorijama Franjevačkog samostana na Bistriku, uveličali su svojim prisustvom, kao i prigodnim govorom, njegova ekselencija ambasador Négyesi József (Jožef Nedesi) sa suprugom i ostali članovi Ambasade sa porodicama. Brojni gosti su nam uputili iskrene čestitke na organizaciji ove

večeri. Sve ovo smo uspjeli ostvariti, između ostalog, zahvaljujući tome što smo naše goste smjestili u Mađarskoj kući, jer visoke cijene smještala u hotelima, daleko prevazilaze naše skromne materijalne mogućnosti.

U prostorijama Mađarske kuće su se kontinuirano odvijali časovi mađarskog jezika i to u dvije grupe, napredna i početna. Naš Labossa Bence je uz više ili manje uspjeha prenosio svoje znanje polaznicima kursa sve do sredine marta, kada je završio svoj boravak u Sarajevu u sklopu "Petőfi Sándor Program"-a (Šandor Petefi), koji je organizovao Državni sekretarijat za nacionalnu politiku Mađarske. Želim i ovom prilikom da se zahvalim našem Benci, na pomoći koju nam je pružio u radu našeg Udruženja.

Povodom 06. aprila, Dana oslobođenja Sarajeva, u posjetu Sarajevu je došao gradonačelnik Budimpešte gospodin **Tarlós István**, (Ištvan Tarloš), koji je izrazio želju da se sastane sa predstavnicima mađarske manjine. Zahvaljujući ovom susretu, naši omladinci su dobili poziv da otputuju u Budimpeštu na manifestaciju susreta omladine Karpatskog regiona, povodom Dana nacionalnog jedinstva, pod nazivom "Susret bez granica 2016". Utiske sa ovog nezaboravnog putovanja, će vam prenijeti sami učesnici u posebnom tekstu objavljenom u ovom broju.

Dan Nacionalnog jedinstva, smo obilježili zajedničkim izletom na obližnju planinu Trebević, gdje smo se družili sa članovima mađarske Ambasade, kao i drugim Mađarima, koji borave i rade u Sarajevu, i zajedno proveli jedan lijep dan u prirodi.

U periodu od 17. do 19. juna je održan XIII Budakalászi (Budakalas) susret, gdje se svake godine okupe predstavnici Udruženja Mađara Karpatskog regiona, a ispred našeg Udruženja je ovom susretu prisustvovao Veg Zoltan. Nažalost, zbog nedostatka finansijskih sredstava, ovo je vjerovatno bio posljednji susret koji je nosio ovo ime. Prijateljski odnosi, koji su se izgradili zahvaljujući ovim susretima među Mađarima koji žive širom Evrope ostaće trajni i neraskidivi.

Vojnici su nas i ove godine pozvali u EUFOR-ovu bazu u Butmiru, na svečanost koju su organizovali povodom 20. avgusta. Veoma sam sretna, što je naša saradnja i međusobno druženje kontinuirano i trajno.

30.08. smo obilježili kraj ljeta piknikom u bašti porodice Mehić, aktivnih članova našeg Udruženja, koji su nas veoma lijepo primili i ugostili. Mada nam venama teče mađarska krv, ni ovaj susret nije mogao proći bez dobrih sarajevskih čevapa.

Početak septembra naš Veg Zoli je opet putovao u Mađarsku i bio gost na međunarodnom susretu u Kisikörösu (Kiškereš).

Za kraj ovogodišnjeg izvještaja, ostavljam susret naša dva Udruženja u Konjicu u oktobru. Ideja da se oktobarski praznici obilježe susretom udruženja Mađara iz Banja Luke i Sarajeva, prvi put se realizovala prošle godine u Jajcu i tom prilikom smo se dogovorili da će to postati tradicija. Želju da posjetimo Konjic i obidemo Titov bunker, probudila je u nama naša Mađarica, Maja Habibij, koja živi u ovom prelijepom gradiću na Neretvi i kojoj se neizmerno zahvaljujemo na uspješnoj organizaciji. Obilazak Titovog bunkera, koji su nam omogućili naši dragi mađarski vojnici, je svima nama, a bilo nas je skoro sedamdeset, predstavljao izuzetno interesantan doživljaj. Obilazak starog dijela grada, zajednički ručak i velika, ukusna torta u bojama mađarske zastave je obilježio naš ovogodišnji susret. Dogovorili smo se, iduće godine idemo na Kozaru!

Dragi moji Mađari, možda je vama ovaj izvještaj bio malo opširan, ali vjerujte da smo u protekloj godini imali još interesantnih aktivnosti koje nisam spomenula, a koje smo sve mogli realizovati zahvaljujući finansijskoj podršci koju imamo od Mađarske države i pomoći Mađarske Ambasade u Sarajevu, na čelu sa gospodinom ambasadorom **Negyesi Jozsefom**. Sa ponosom mogu reći da naše Udruženje, mada je malobrojno, ima divne članove, koji sa ljubavlju rade na očuvanju našeg mađarskog identiteta i kulture.

Irma Muratović,
predsjednik Udruženja HUM

MIKOR ÉS HOGY TELEPEDTEK LE BOSZNIA-HERCEGOVINÁBAN A NEMZETI KISEBBSÉGEK

A nemzeti kisebbségek tagjaival folytatott beszélgetésekben gyakran lehet tapasztalni, hogy sokan nincsenek tisztában avval, hogy a nemzeti kisebbségek mikor és hogy telepedtek le Bosznia-Hercegovinában. Legtöbbsen Mária Terézia idejét emlegetik a letelepedés idejének, a Török Birodalommal határos katonai határőrvidékek alakítására gondolva. A kisebbségek nem akkor és nem egyidőben érkeztek.

A mai Bosznia Hercegovina, ezen belül a Szerb Köztársaság területére már a XII. századtól érkeztek a mai értelemben vett kisebbségek. Tudni kell, hogy a Magyar Királyság, rövidebb vagy hosszabb megszakításokkal, egészen az utolsó, **jajcei vár** török kézbe kerüléséig (1527), jelen volt Boszniában. Egészen természetes, hogy a délszláv eredetű katonákon kívül ezekben várőrségekben és seregekben a **magyarok** mellett **cseh, román és szlovák** nemzetiségű katonák is voltak. Sok esetben a kiszolgált katonák állomáshelyeiken, tehát Boszniában maradtak. A török uralom alatt ezek a Magyar Királyságból származó telepések vagy elhagyták ezeket a területeket, vagy idővel beolvadtak az itteni szláv népekbe.

A **romák** a Balkán-félszigetre India észak-nyugati térségeiből a XIV. században érkeztek. Boszniába az oszmán katonasággal jöttek már a következő században. A zsidók és a törökök mellett egészen a középkortól a mai napig itt maradtak. Ők ma egyike legnépesebb nemzeti kisebbsége a Szerb Köztársaságnak, de valószínű, hogy a legépebb kisebbség Bosznia-Hercegovinában.

A **XV századtól** kezdve az oszmán főnhatóság alatt jelentős számú **török** nemzetiségű lakosa lett Boszniának (de érkeztek ebből a keleti birodalomból más népek is, köztük jelentős számban **albánok**), mivel az új hatalomnak szüksége volt katonákra, tisztviselőkre, a mohamedán vallás lelkeszeire. A törökök jelentős száma az Osztrák-Magyar Monarchia által **1878-ban** történt annektálása után kitelepült.

A **zsidók** tömegesebben még az Oszmán Birodalom alatt a XVI. században Spanyolországból érkeztek. Hivatalosan érkezésüket az 1575-es évre datálják, de írásos emlékek bizonyítják, hogy már a század közepén is jelentős szerepük volt az akkori boszniai városok életében. A zsidók a második világháború borzalmaiban jelentős számban áldozatokká váltak. Sokan a II világháború után, de a nemrég boszniai haború alatt és utána is kiköltöztek Izraelbe.

A **crnagoraiak**, a földrajzi szomszédság és a rokonyelv miatt századokon keresztül jöttek át Boszniába. Ez a jelenség, hol erősödött, hol gyengült, a török megtorlásoktól függően a fegyveres incidensek, felkelések után.

A legjelentősebb bevándorlás, azaz immigráció az Osztrák-Magyar Monarchia által történt annektálás következtében történt, amikor is Boszniában olcsón lehetett földhöz jutni és szükség mutatkozott szakképzettebb munkaerőre, különösen a közigazgatásban tisztviselőkre, de a megnyíló bányákban, feldolgozó üzemekben, az épülő- és korszerűsödő vasutaknál, különböző építkezéseknél is. A helybeliek a nagyobb részt szegényebb sorú bevándorlókat „kuferaši”-knak nevezték, mivel sokan mindössze egy bőrönddel érkeztek. A Monarchia minden területéről tömegesen érkezett a munkaerő (szerbek és horvátok a mai Vajdaságból és Horvátországból), de **osztrákok**, csehek, zsidók, magyarok, **németek, lengyelek**, románok, **ruszinok**, szlovákok, **szlovének, olaszok** és **ukránok** is.

Érdekes, hogy talán a csehek, a zsidók és a szlovének kivételével a városi betelepültek már az első világháború, azaz a Nagy Háború után visszatelepültek Boszniából. A falusi nép, főleg a magyarok (1942-ben), valamint a lengyelek (1946-ban) a nemzetközi egyezmények értelmében hagyta el ezeket a vidékeket. Szinte az összes német népesség is elhagyta Boszniát a II világháború után. **Mégis állíthatjuk, hogy Bosznia Hercegovina az Osztrák-Magyar Monarchia ideje alatt népesedett be kisebbségekkel.** Egyes nemzetiségek már akkor megalakították saját egyesületeiket, újságot adtak ki, sőt anyanyelvi iskolákat is létesítettek.

Az orosz polgárháború kitörésekor az **oroszok** is menekültek és megjelentek Boszniában, előbb 1919-ben, majd tömegesebben 1920-ban.

A következő immigrációs hullám Jugoszlávia létrejötte után, de jelentősebben a második világháború, azaz szocialista berendezkedésű Jugoszlávia megalakulása után következett be. Bosznia-Hercegovina ugyanis ekkor egy hatalmas építkezési területté vált. Ekkor szükség volt ismét szakképzett munkaerőre az építőiparban, az újonnan létesült gyárakban, bányákban. Az új ország minden területéről érkeztek szakemberek. Ekkor érkeztek nagyobb számban **macedónok**, de jöttek albánok, crnagoraiak, magyarok, szlovákok, szlovének.

Ma már **csak sajnálhatjuk, hogy a Bosznia-Hercegovina területén folyt legutóbbi háború jelentős mértékben hozzájárult a nemzeti kisebbségek számának nagyarányú csökkenéséhez.** Vannak olyan nemzeti kisebbségek, amelyeknél csak az szláv egyénekkel vegyes házasságban élők közül maradtak Bosznia-Hercegovinában.

Századokon át Bosznia-Hercegovinában élő nemzeti kisebbségek hozzájárultak a gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéshez. Az itt élő konstitutív népek nem ritkán átvették a nemzeti kisebbségektől, amelyekkel együtt élnek (vagy éltek), a hagyományos tapasztalataikat, ügyességeiket, sokszor a szokásaikat és ismereteiket. Természetes, hogy ez befolyás kétoldalú és gazdagítja Bosznia-Hercegovina összes népét és nemzeti kisebbségét. **Tóth Bojnik László**

Kako i kada su dospjele nacionalne manjine u Bosnu i Hercegovinu

U razgovoru sa pripadnicima nacionalnih manjina često se primećuje, da ima ne mali broj onih, koji ne znaju kako su nacionalne manjine dospjele na teritoriju Bosne i Hercegovine. Mnogi spominju vremena Marije-Terezije, očito misleći na formiranje vojnih krajina na granici sa turskom imperijom. Nacionalne manjine međutim nisu tada i nisu sve istovremeno dospjele u ovu svoju današnju domovinu.

Pripadnici nekih od naroda, današnjih nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, pristizali su na ove prostore već od XII vijeka. Naime, tadašnja Ugarska (Kraljevina Mađarska) sa manjim ili većim prekidima, bila je prisutna u Bosni od XII vijeka pa sve do konačnog pada zadnje bosansko-ugarske tvrđave Jajca u turske ruke (1527). U ugarskoj vojsci i u posadama utvrđenja (pored pripadnika ovdašnjih južnoslavenskih naroda) nalazili su se, bez sumnje, pripadnici svih naroda sa teritorije tadašnje Ugarske, dakle osim **Mađara i Česi, Rumuni, Slovaci.** Vojnici, nakon napuštanja službe, često su ostajali u Bosni. Poslije turskog osvajanja Bosne ovi prvi doseljenici iz Ugarske ili su napustili ove krajeve ili su se vremenom asimilirali u ovdašnje slavenske narode.

Romi su na Balkan došli iz sjeverozapadne Indije početkom XIV vijeka. Na teritoriju Bosne u većem broju su stigli sa osmanlijskom vojskom u XV vijeku. Pored Jevreja i Turaka jedini su opstali ovdje, kontinuirano, od srednjeg vijeka sve do današnjih dana. Danas su jedna od brojnijih nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, a u Bosni i Hercegovini vjerovatno su i najbrojniji.

Od samih početaka turske vladavine nad Bosnom, dakle od sredine **XV** vijek, znatan broj **Turaka** (i pripadnika ostalih naroda sa prostora Osmanskog carstva, među njima **Albanaca**) počeo se useljavati u Bosnu, zbog potreba nove vlasti za vojnicima, činovnicima i vjerskim službenicima. Ogromna većina Turaka, nakon zauzimanja Bosne **1878.** godine od strane Austro-Ugarske, napustila je zemlju.

Jevreji su u Bosnu (tada već u sastavu Osmanskog carstva) stigli početkom XVI vijeka, najvećim dijelom iz Španije. Kao zvaničan datum dolaska Jevreja se uzima 1575 godina, ali postoje pisani tragovi, da su već od sredine XVI vijeka Jevreji imali značajnu ulogu u životu i ekonomiji većih bosanskih gradova. Jevreji su do danas opstali u Bosni, iako u znatno smanjenom broju, zbog velikog stradanja ovog naroda za vrijeme II svjetskog rata. Izvjestan broj Jevreja poslije II svjetskog rata, a i za vrijeme i poslije rata u Bosni i Hercegovini, iselio se u Izrael.

Crnogorci su zbog susjedstva teritorija i sličnog jezika kontinuirano, kroz vijekove, pristizali u Bosnu. Nakon većih ili manjih sukoba sa turskim osvajačima u Crnoj Gori, a zbog opasnosti od turskih odmazdi, prelazak Crnogoraca u Bosnu povremeno se i intenzivirao.

Velika imigracija stručne i administrativne radne snage u veće gradove Bosne, kao i ruralnog stanovništva na teritoriju sadašnje Republike Srpske, započela je odmah nakon okupacije Bosne i Hercegovine od strane Austro-Ugarske. Ova imigracija uglavnom se odvijala spontano, a izazvana je demografskom ekspanzijom u Austro-Ugarskoj, pristupačnim cijenama zemljišta u Bosni, nedostatkom činovnika u modernizovanoj upravi Bosne i potrebama za stručnom radnom snagom u novoootvorenim rudnicima, pilanama, željeznicama i gradilištima. Mještani su doseljenike, većinom lošijeg imovinskog stanja, nazivali „kuferasima“, pošto su pristizali samo sa ličnom prtljagom. Doseljenici su došli iz svih krajeva mnogonacionalne Austro-Ugarske. Stigli su dakle na ove prostore pored Srba i Hrvata (iz Vojvodine i Hrvatske) i **Austrijanci, Česi, Jevreji, Mađari, Nijemci, Poljaci, Rumuni, Rusini, Slovaci, Slovenci, Talijani i Ukrajinci.**

Izuzev donekle Čeha, Jevreja i Slovenaca, većina gradskog stanovništva useljenika već krajem I svjetskog rata je napustila Bosnu. Kasnije, na osnovu međudržavnih sporazuma i dio ruralnog stanovništva (mađarsko u 1942. godini, a poljsko u 1946. godini) vratio se u svoje matične zemlje. Skoro su svi od brojne njemačke populacije na kraju II svjetskog rata bili primorani napustiti ove prostore. **Ipak može se tvrditi, da pod austrougarskom vlašću Bosna i Hercegovina je dobila većinu današnjih nacionalnih manjina.** Neke od manjina su već tada osnovale udruženja, izdavale novine, čak pokrenule i škole sa nastavom na maternjem jeziku.

Iz Rusije, koja je bila zahvaćena građanskim ratom i revolucijom, prvi **Rusi**, izbjeglice, pojavili su se u Bosni 1919. godine, a u većem broju 1920-te.

Sljedeći talas imigracije desio se nakon nastanka Jugoslavije, ali izraženije useljavanje u Bosnu i Hercegovinu se odigravalo tek nakon II svjetskog rata, za vrijeme Jugoslavije sa socijalističkim društvenim uređenjem. Bosna i Hercegovina postala je veliko gradilište. Potreba za stručnom radnom snagom na gradilištima, u novoizgrađenim fabrikama, novoootvorenim rudnicima, itd. dovela je do dolaska na ove prostore stručne radne snage iz svih krajeva, iz svih naroda i narodnosti tadašnje Jugoslavije. Pristigli su prvi put u nešto većem broju **Makedonci**, a svoje redove su povećali Albanci, Crnogorci, Mađari, Slovaci, Slovenci, itd.

Na žalost, zadnji rat na teritoriji Bosne i Hercegovine značajno je doprinio smanjenju broja pripadnika nacionalnih manjina. Od nekih nacionalnih manjina su ostale samo osobe u miješanom braku sa pripadnikom, na određenoj teritoriji, većinskog naroda.

Sve nacionalne manjine kroz vijekove, živeći na teritoriji Bosne i Hercegovine, dale su svoj doprinos opštem društvenom, ekonomskom i kulturnom razvoju. Većinski narodi ne retko preuzeli su od nacionalnih manjina sa kojima žive (ili su živjeli) neke njihove tradicionalne vještine i znanja, pa čak i pojedine elemente kulture i običaje. Normalno, taj uticaj je obostran i obogaćuje sve narode i nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini.

Laslo Tot Bojnik

Négyesi József nagykövet karácsonyi fogadása Božićni prijem ambasadora Jožefa Neđešia

Négyesi József, Magyarország szarajevói nagykövete, feleségével 2015. december 14-én 18 órai kezdettel karácsonyi összejövetelt rendezett szarajevói rezidenciájában. A fogadáson többek között megjelentek a nagykövetség alkalmazottai, a Bosznia-Hercegovinában dolgozó EU Twinning projektum magyar hivatalnokai, az EUFOR kötelékében Butmiron tartózkodó magyar egységek képviselői és a mostari tiszteletbeli konzul. Természetesen jelen voltak még Bosznia-Hercegovina magyar egyesületeinek vezetői is, a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesületből Milivojević Irén és Tóth Bojnik László feleségével, valamint Muratović Irma és Juhász-Pašić Éva fiával a szarajevói HUM-ból. Külön kedves és derűs színt kölcsönöztek az összejövetelnek a meghívott családtagok, a gyerekek.

A jelenlévőket Négyesi József nagykövet üdvözölte, majd a karácsonyi és az újévi jókívánságok következtek. A társalgás vidám és barátságos légkörben folyt. A svédasztalokon kínált kitűnő ételek és italok pedig az estét még kellemesebbé tették.

Tóth Bojnik László

Ambasador Mađarske u Sarajevu, Négyesi József (Jožef Neđeši) sa suprugom, organizovao je 14. decembra u 18. sati, u sarajevskoj rezidenciji, božićni prijem. Na ovom svečanom skupu, među ostalima, pojavili su se zaposlenici iz ambasade, mađarski zvaničnici EU Twinning projekta u Bosni i Hercegovini, predstavnici mađarskih jedinica EUFOR-a iz Butmira i počasni konzul Mađarske u Mostaru. Naravno, bili su prisutni i lideri mađarskih udruženja u Bosni i Hercegovini, iz banjalučkog Mađar soa (Magyar Szó) Irena Milivojević (Milivojević Irén) i Laslo Tot Bojnik

(Tóth Bojnik László) sa suprugom, odnosno iz sarajevskog HUM-a Irma Muratović i Eva Juhas-Pašić (Juhász-Pašić Éva) sa sinom. Posebnu veselu, optimističnu boju dobilo je ovo okupljanje zbog djece pozvanih porodica.

Ambasador Jožef Neđeši pozdravio je prisutne, a slijedile su božićne i novogodišnje čestitke. Potom je započelo druženje u veseloj i prijateljskoj atmosferi. Na švedskom stolu ponuđena ukusna hrana i odlična pića su ovo večer činila još prijatnijim.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Elkezdődött a magyar nyelvtanfolyam Banyalúkán A Petőfi Sándor Program alapján hozzánk kiküldött új ösztöndíjas, Bezzeg Gyula vezeti a tanfolyamot¹⁾

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak a szervezésében 2016. szeptember 14-én megkezdődött a 2016/2017. iskolaévi, IV. magyar nyelvtanfolyam Banyalúkán a Nemzeti Kisebbségek Klubjában (Cara Lazara 20.). A tanfolyamot idén is a Magyar Köztársaság Nemzetpolitikai Államtitkársága által indított Petőfi Sándor Program ösztöndíjisa vezeti. Az érdekeltek szeptember végéig jelentkezhetnek a tanfolyamra (meg részletes tájékoztatásért is) a megadott telefonszámon.

A magyar nyelvtanfolyamot idén is nagy érdeklődés kíséri, huszonöt hallgatóval indultak az órák.

A tanfolyamra a magyar nyelvet egyáltalán nem ismerő és a bármilyen szintű alaptudással rendelkező egyének is beiratkozhatnak. A több hónapos tanfolyam ingyenes, hallgatója lehet bárki, minden korlátozás nélkül.

A nyelvtanfolyam célja, hogy segítsen a magyarul nem, vagy gyengén beszélő magyar és magyar származású polgároknak (de a többi érdekelt polgártársunknak is) elsajátítani a magyar nyelvet.

¹⁾Nem javított szöveg

Tóth Bojnik László

Počeo je kurs mađarskog jezika u Banja Luci

**Na osnovu programa „Petőfi Sándor” upućen nam je novi stipendista,
Bezzeg Gyula (Đula Bezzeg), koji vodi kurs**

U organizaciji Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” 14. septembra 2016. godine, u 18 sati počeo je u Banja Luci, u Klubu nacionalnih manjina (Cara Lazara 20), za 2016/2017 školsku godinu, IV kurs mađarskog jezika. Kurs će i ove godine voditi stipendista programa

Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske Republike Šandor Petefi (Petőfi Sándor). Zainteresovani su se mogli javiti na kurs (ali i zbog detaljnijih obavještenja) do kraja septembra, na broj telefona 065 568 377.

Na kurs su se mogli prijaviti i oni, koji mađarski jezik uopšte ne poznaju, ali i oni, koji već imaju neko predznanje. Višemjesečni kurs je potpuno besplatan, polaznik može biti bilo ko, bez ikakvih ograničenja.

Cilj kursa je pomagati Mađarima i građanima mađarskog porijekla (i svim zainteresovanim sugrađanima), koji uopšte ne, ili vrlo loše govore mađarski, u usvajanju osnova mađarskog jezika.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Találkozás Négyesi József nagykövettel és kíséretével

2016. június 15-én Szijjártó Péter, Magyarország külügyminisztere a Közép-európai Kezdeményezés (KEK) tagállamainak külügyminiszteri találkozója Banja Lukába érkezett. Négyesi József, Magyarország szarajevói nagykövete várta a miniszter urat Banja Lukában feleségével, valamint munkatársaival, Gyenge Anikó első beosztott diplomatával és Hetei Péter külgazdasági szakdiplomatával.

Négyesi József nagykövet úr és kíséretének Banja Luka-i tartózkodása jó alkalom volt arra, hogy találkozzon a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak a tagjaival. A beszélgetésre a Monogram Szálló éttermében került sor. A Banja Luka-i magyar egyesületet Milivojević Irén elnök asszony, Tóth Bojnik László főtitkár, valamint dr. Slaven Grbić és felesége, Slađana képviselték. Az egyik téma az egykori magyar falu, Vučiják történelmének a kutatása volt. A Magyar Szó Egyesület ugyanis már három éve folytatja kutatásait a Vučijak magaslaton, Bosznia-Hercegovina egyetlen, többségében magyarok lakta falu egykori helyén. Természetesen minden amatőr

alapon és az egyesület anyagi lehetőségeinek keretében történik. Négyesi József nagykövet úr megígérte támogatását, és közvetítést vállalt Magyarország Kormánya felé egy szerény emlékmű felállítására céljából Vučijákon vagy Prnjavorban. Az emlékmű – a tervek szerint – jelezni fogja több nyelven, hogy Vučiják 1887 és 1942 közt iskolával, templommal és temetővel rendelkező magyar falu volt.

A találkozás után a Magyar Szó Egyesület képviselői elégedetten indultak haza, Négyesi József nagykövet úr pedig kíséretével a repülőtérre ment, hogy fogadja a magyar külügyminisztert.

Tóth Bojnik László

Sastanak sa ambasadorom Jožefom Neđešiem i njegovom pratnjom

Dana 15.06. 2016.godine ministar inostranih poslova Mađarske, Peter Sijarto (Szijjártó Péter) doputovao je u Banja Luku na ministarski sastanak članica Centralno evropske inicijative (CEI). Jožef Neđeši (Négyesi József), mađarski ambasador u Sarajevu, je dočekaao u Banja Luci gospodina ministra sa suprugom i saradnicima, Anikom Đenge (Gyenge Anikó), prvoraspoređenom diplomatkinjom i Peterom Hetei, diplomatom za ekonomske odnose sa inostranstvom.

Boravak gospodina ambasadora Jožefa Neđešia i njegovog pratnje u Banja Luci je bila dobra prilika, da se sastane sa članovima Udruženja Mađara Republike Srpske „Mađar so“ (Magyar Szó). Razgovor je obavljen u restoranu hotela Monogram. Banjalučko mađarsko udruženje predstavljali su Iren Milivojević, predsjednica, Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László) sekretar, kao i dr. Slaven Grbić i njegova supruga, Slađana. Jedna od tema je bila istraživanje istorije nekadašnjeg mađarskog sela Vučijak i sudbine njegovih stanovnika. Naime, udruženje Mađar so već treću godinu vrši svoja istraživanja na visoravni Vučijak, na mjestu nekadašnjeg jedinog sela sa većinskim mađarskim stanovništvom u Bosni i Hercegovini. Naravno, sve je rađeno na amaterskoj osnovi i u okvirima finansijskih mogućnosti udruženja. Ambasador Jožef Neđeši obećao je svoju podršku i posredovanje prema mađarskoj vladi u interesu postavljanja skromnog spomenika na Vučijaku ili u Prnjavoru. Spomenik – po planovima – obavještavaće na više jezika, da je Vučijak, između 1890. i 1942.godine, bio nekada mađarsko selo, koje je raspolagalo sa školom, crkvom i grobljem.

Nakon susreta predstavnici Mađar soa zadovoljno su otišli kući, a gospodin ambasador Jožef Neđeši i njegova pratnja otišli su na aerodrom, da dočekaju mađarskog ministra inostranih poslova.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

A Magyar Szó Egyesület közgyűlése elfogadta a vezetőség évi beszámolóját

A gyűlés előtt vajdasági RTV 2 riportot készített a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság által indított Petőfi Sándor Program működéséről a banyalúkai magyarok körében

Magyar Szó Egyesület köszönőlevéllel és szerény ajándékkal fejezte ki háláját Labossa Bence Györgynek, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasának az eddigi munkájáért¹⁾

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a banyalúkai Magyar Szó, 2016. február 4-én tartotta közgyűlését. A gyűlés előtt a banyalúkai RTRS forgatócsoportja riportot készített a vajdasági RTV 2 megbízásából – a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság által indított program működéséről a banyalúkai magyarok körében. A program ösztöndíjasa (a program Petőfi Sándor nevét viseli) és az egyesület tagjai a tévékamerák előtt beszéltek a magyar nyelv, kultúra és népszokások megőrzése érdekében végzett munkamódszerekről. Az ösztöndíjas munkája – különösen a több hónapos magyar nyelvtanfolyam vezetése kezdők és haladók

számára, valamint a gyermekekkel való foglalkozás – felbecsülhetetlen értékű a szórványban élő magyarság számára.

A Petőfi Sándor Programról készült tévébeszámoló felvételezéséhez kapcsolódott a közgyűlés első napirendi pontja is. A Magyar Szó Egyesület köszönőlevéllel és szerény ajándékkal fejezte ki háláját

Labossa Bence Györgynek, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasának a kétévi önfeláldozó és lelkiismeretes banyalúcai munkájáért.

A második napirendi pont az egyesület 2015. évi tevékenységéről szóló beszámoló megvitatása és elfogadása volt. Az elnöknő, Milivojević Irén beszámolóját a közgyűlés egyhangúan elfogadta. 2015-ben

rendkívül sokat dolgozott a Magyar Szó Egyesület. Ezt a munkát megnehezítette az a tény is, hogy a magyarországi támogatás későn, a Szerb Köztársaság 2015-re ígért támogatása pedig a beszámoló írásáig sem érkezett meg.

A 2016-os munkaterv kibővítése volt a harmadik napirendi pont. Az idei tervben az egyesület debreceni utat és még néhány kirándulást látott elő. A HUM-mal közös kirándulás az egyike ezeknek. A Magyar Szó folytatni fogja a vucsijáki kutatást, valamint a banyalúcai nemzeti kisebbségek fesztiválján való részvételt. A magyar törvényszéki

fordítók vizsgáját is szeretné megszervezni (a Szerb Köztársaság Igazságügyi Minisztériumával együttműködve) ebben az évben. Tervben van a már hagyományos kétnyelvű (magyar és szerb–horvát–bosnyák) irodalmi est megszervezése és még sok más tevékenység is. Persze, 2016-ban is az egyesület munkájában központi helyet foglal majd el a magyar nyelvtanfolyam és a HUM szarajevói magyar egyesülettel közös folyóiratunk, az Új Dobos 10. számának kiadása. A magyar nyelvtanfolyamot, reméljük, ismét a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa fogja vezetni. Az ilyen igényes munkatervet megvalósítására szükséges anyagi támogatás biztosítása bizony nagy feladat lesz, és ez a feladat még az egyesület vezetősége előtt áll.

Végül a közgyűlés képviselőket javasolt a Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségeinek Szövetségébe és annak bizottságaiba. A koordinációs bizottságba Topić Zorant javasolta, a Szövetségi Közgyűlés képviselőinek pedig Slijepčević Ágnest és Mićin Brankót. A felügyelőbizottságba Mićin Sašat, a kultúrbizottságba Bogosanović Juliannát, a jogi és alapszabályzati bizottságba pedig Slijepčević Andat jelölte az egyesület közgyűlése.

Tóth Bojnik László

1) Nem javított szöveg.

Skupština udruženja „Magyar Szó“ usvojila je godišnji izvještaj Predsjedništva

Na početku rada Skupštine RTV 2 snimila je emisiju o funkcionisanju programa mađarskog Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku, naziva „Petőfi Sandor“ kod banjalučkih Mađara.

Udruženje „Magyar Szó“ sa zahvalnicom i skromnim poklonom je izrazilo zahvalnost Labossa Benceu za njegov dosadašnji rad

Udruženje Mađara Republike Srpske, „Magyar Szó“ iz Banja Luke, 4. februara 2016. godine održalo je Skupštinu udruženja. Prije sastanka snimatelji televizije RTRS-a iz Banja Luke pripremili su reportažu za potrebe RTV Vojvodine o funkcionisanju kod Mađara Banja Luke programa Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Vlade Mađarske. Angažovani stipendista programa (program je inače nazvan po čuvenom mađarskom pjesniku Petőfi Sándoru /Petefi Šandor/) i članovi udruženja, govorili su pred

televizijskim kamerama o radnim metodama očuvanja mađarskog jezika, kulture i narodnih običaja. Rad stipendiste - posebno višemjesečni kurs mađarskog jezika za početnike i napredne polaznike, kao i zanimanja sa djecom – ima neprocjenjivu vrijednost za Mađare, koji žive u dijaspori.

Na snimanje TV emisije o programu Petőfi Sándor nadovezala se i prva tačka dnevnog reda Skupštine. Udruženje „Magyar Szó“ Zahvalnicom i skromnim poklonom izrazilo je zahvalnost Labossa Bence Györgyu (Laboša Bence Đerđ), stipendisti programa Petőfi Sándor, zbog dvogodišnjeg marljivog i savjesnog rada u Banja Luci.

Druga tačka dnevnog reda bila je rasprava i usvajanje izvještaja o aktivnostima Udruženja u 2015. godini. Izvještaj predsjednice Irene Milivojević Skupština udruženja jednoglasno je usvojila. U 2015.godini radilo se jako puno u mađarskom udruženju. Ovaj rad je bio otežan činjenicom, da je novčana podrška iz Mađarske za naš prošlogodišnji program kasnila, a preko konkursa odobrena sredstva Ministarstva prosvjete i kulture RS još nisu stigla do podnošenja Izvještaja..

Proširenje ovogodišnjeg plana rada bila je treća tačka dnevnog reda, a članstvu je planove iznio Tóth Bojnik László (Laslo Tot Bojnik), sekretar udruženja. Ove godine je udruženje planiralo putovanje u Debrecin i još neke izlete. Zajednički izlet sa sarajevskim udruženjem HUM je jedan od tih. Udruženje Magyar Szó će i dalje nastaviti istraživanje nekadašnjeg mađarskog naselja Vučijak i učestvovati na tradicionalnoj smotri nacionalnih manjina u Banja Luci. U ovoj godini želi organizovati ispit za mađarske sudske tumače (u saradnji sa Ministarstvom pravde Republike Srpske). I ove godine se planira organizacija tradicionalne dvojezične (mađarski i srpsko-hrvatsko-bosanski) književne večeri i još mnoge druge aktivnosti. Naravno, centralno mjesto u djelovanju udruženja u 2016.godini zauzimaće kurs mađarskog jezika i izdavanje 10.broja, sa sarajevskim HUM-om zajedničkog časopisa, Új

Dobosa (Uj doboš). Nadamo se, da će kurs mađarskog jezika ponovo voditi stipendista programa Petőfi Sándor. Obezbjedenje finansijske podrške, koja je potrebna za realizaciju ovakvog zahtjevnog plana biće težak zadatak, a ovaj posao još predstoji rukovodstvu udruženja.

Na kraju je Skupština predložila kandidate za Savez nacionalnih manjina Republike Srpske i za komisije Saveza. Za Koordinacioni odbor predložen je Topić Zoran, a za delegate u Skupštinu Saveza izabrani su Slijepčević Ágnes (Agneš) i Mićin Branko. U Nadzorni odbor predložen je Mićin Saša, u Komisiju za obrazovanje i kulturu Bogosanović Júlianna (Juliana), a u Statutarno-pravnu komisiju Skupština udruženja je predložila Slijepčević Anđu.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Banja Lukába látogatott Pécs polgármestere

Április elején munkatársaival Banja Lukába érkezett dr. Páva Zsolt, Pécs polgármestere. Ez a látogatás valójában viszonzása volt Budimir Balaban, a Banja Luka-i Városi Közgyűlés elnökének tavalyi pécsi látogatásának. A Banja Luka-i polgármester távollétében dr. Páva Zsoltot és munkatársait az alpolgármester asszony, Jasna Brkić és Budimir Balaban, a Városi Közgyűlés elnöke fogadta.

A látogatás célja a kultúra terén való együttműködés fejlesztése volt, de nem mellőzték az ipari, a gazdasági és a kommunális témákat érintő kérdéseket sem. A városi önkormányzatok képviselőinek hasznos tapasztalatcseréje után Pécs város küldöttségét a Szerb Köztársaság oktatási és művelődési minisztere, dr. Dane Malešević, és a kultúráért felelős miniszterhelyettes asszony, mr. Milica Kotur fogadták.

Megállapodás jött létre arról, hogy szükség van a kulturális területen dolgozók kölcsönös látogatására az együttműködés lehetőségeinek felmérése céljából. Dr. Páva Zsolt a Banja Luka-i művelődési dolgozóknak pécsi látogatásuk ideje alatt ingyenes ellátást ígért. Az Oktatási és Művelődési Minisztériumban történt fogadás után a pécsi küldöttség találkozott a Banski dvor Művelődési Központ alkalmazottaival, ahol részleteiben is megvitatták a kulturális együttműködéssel kapcsolatos megállapodásokat. Pécs polgármestere bejelentette, hogy a kultúrában dolgozó pécsiek küldöttsége egy-két hónapon belül látogatást tesz az együttműködés pontosítása céljából a kultúra és művészet minden terén.

A magyar küldöttség a művelődési központban megtekintette a Kelet magyar kutatói című kiállítást. A tárgyalásokon jelen voltak – nemcsak tolmácsokként, hanem a sikeres megbeszélések résztvevőiként is – Milivojević Irén és Tóth Bojnik László, a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak elnök asszonya és főtájkára.

Tóth Bojnik László

Gradonačelnik Pečuja posjetio je Banja Luku

Početakom aprila gradonačelnik Pečuja, gospodin dr. Žolt Pava (Páva Zsolt), posjetio je sa svojim saradnicima Banja Luku. Ova posjeta je u stvari uzvraćanje prošlogodišnje posjete predsjednika Gradske skupštine Banja Luke, gospodina Budimira Balabana, Pečuju. U odsutnosti gradonačelnika Banja Luke, dr. Žolta Pavu i njegove saradnike primila je zamjenica gradonačelnika Jasna Brkić i predsjednik Gradske skupštine Budimir Balaban. Posjeta je imala za cilj unapređenje saradnje na polju kulture, ali nisu zaobiđene ni teme iz privrede, ekonomije i komunalnih rješenja.

Nakon vrlo korisne razmjene iskustava predstavnika gradskih uprava, delegaciju grada Pečuja primio je i ministar prosvjete i kulture, gospodin dr. Dane Malešević sa pomoćnicom ministra za kulturu, mr. Milicom Kotur. Konstatovana je nužnost međusobnih posjeta kulturnih radnika dva grada radi boljeg upoznavanja i mogućnosti saradnje. Dr. Žolt Pava je obećao besplatan boravak kulturnih radnika Banja Luke u Pečuju za vrijeme njihove posjete.

Nakon prijema u Ministarstvu prosvjete i kulture, delegacija Pečuja se sastala i sa zaposlenicima Kulturnog centra „Banski dvor“, gdje su detaljnije razrađeni dogovori oko kulturne saradnje. Gradonačelnik Pečuja najavio je za mjesec-dva posjetu kulturnih radnika Pečuja radi dogovora o konkretnoj saradnji iz svake kulturne i umjetničke oblasti.

Mađarska delegacija je u Kulturnom centru pogledala izložbu „Mađarski istraživači Istoka“.

U svim ovim razgovorima su učestvovali, kao prevodioci ali i kao učesnici uspješnih sastanaka, predsjednica Irén Milivojević i sekretar Laslo Tot Bojnik (László Tóth Bojnik) iz Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó“.

Laslo Tot Bojnik

Prevela : Zora Topić-Fišer

Kelet magyar kutatói

A keleti országok leghíresebb magyar kutatóit mutatta be Banya Lukában április 5-étől 11-éig a Banski dvor kultúrotthonban rendezett vándorkiállítás. A kiállítás tablók segítségével állít emléket a kutatásokban jelentős szerepet játszó magyar tudósoknak. 2014. június 5-én, a kiállítás első megnyitóján, a Külügyminisztérium épületében Wintermantel Péter, a Külügyminisztérium globális ügyekért felelős helyettes államtitkára hangsúlyozta: „A magyarok számára a Kelet kutatása – szemben más európai nemzetekkel – egykor nem a lehetséges ellenség megismerésére, sokkal inkább saját gyökereink kutatására irányult.” Magyarország büszke lehet Kelet-kutatóira.

A vándorkiállítás, a magyar külképviseletek részvételével, külföldön is bemutatkozik. Így sikerült a szarajevói Magyar Nagykövetség, a Magyar Szó Egyesület és a Banski dvor kultúrotthon együttműködésével Banja Lukában is megrendezni. A kiállítást Gulyás Leonóra, a Nagykövetség oktatási és kulturális ügyekkel megbízott konzul és EU-attasé nyitotta meg. A megnyitón a látogatók száma magasan felülmúlta a vártakat. Polgártásaink közt jelen volt Balaban Budimir, a Banja Luka-i Városi Közgyűlés elnöke is.

A kiállítás megnyitását állófogadás követte, ahol lehetőség nyílt arra, hogy a látogatók elbeszélgessenek a magyar tudomány vívmányairól.

Tóth Bojnik László

Mađarski istraživači Istoka

Najpoznatiji mađarski istraživači Istoka su predstavljani od 5. do 11. aprila u Kulturnom centru Banski dvor u Banja Luci sa putujućom izložbom. Ova izložba, pomoću panoa, upoznaje nas sa istraživanjima najznačajnijih mađarskih naučnika. Na prvom otvaranju, u zgradi Ministarstva vanjskih poslova Mađarske 5.juna 2014. godine, Petar Wintermantel (Wintermantel Péter), pomoćnik državnog sekretara za globalna pitanja Ministarstva inostranih poslova je naglasio, da "za Mađare na istoku istraživanje - za razliku od drugih evropskih naroda - nije bilo usmjereno za otkrivanje mogućih neprijatelja, već mnogo više cilj je bio istraživanje sopstvenih korijena ". Mađarska može biti ponosna na svoje istraživače Istoka.

Putujuća izložba, uz učešće mađarskih ambasada, predstavljena je i u inostranstvu. Tako je uspjelo, zajedničkom saradnjom Mađarske ambasade u Sarajevu, udruženja Mađar so (Magyar Szó) i Kulturnog centra „Banski dvor“ organizovati izložbu i u Banja Luci.

Izložbu je otvorila Guljaš Leonora (Gulyás Leonora), konzul i EU-ataše Ambasade, zadužena za obrazovne i kulturne poslove. Posjeta na otvaranju je bila daleko veća od očekivanog. Među našim sugrađanima između ostalih, bio je prisutan i Budimir Balaban, predsjednik Skupštine grada Banja Luka. Otvaranje izložbe je praćeno koktel-partijom, gdje nam je, Mađarima Banja Luke, pružena prilika, da razgovaramo sa sugrađanima i pomoću ove lijepe izložbe promovisemo mađarsku znanost i Mađare.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Nemzeti összetartozás napja Szarajevóban

Nem is olyan régóta minden június elején Magyarország-szerte, és minden magyarlakta vidéken megünneplik a nemzeti összetartozás napját. Június 4-e történelmi dátum, ezen a napon 1920-ban a győztes hatalmak és a legyőzött Magyarország aláírták a trianoni békeszerződést, ami magában foglalta Magyarország kétharmadának elcsatolását, ezzel a magyar nemzet egyharmada kisebbségi sorsra jutott.

A magyar parlament 2010 óta ezt a napot emléknappá nyilvánította, és világszerte a nemzeti összetartozás napjaként és gyásznapként emlékeznek meg róla. Olyan emléknappá alakult, ami az országhatárok ellenére is egységes nemzeté kovácsolja össze a magyarokat. A Versailles-i Trianon kastélyban született döntés sokkolta a magyar nyilvánosságot, és a két világháború közötti időszakban Magyarország legfőbb célja a trianoni békeszerződés felülvizsgálata volt. Ebből kifolyólag a bécsi 1938. évi döntés alapján Magyarországhoz visszacsatolták Felvidéket (Szlovákia magyarlakta területét), Kárpátalját (a mai Ukrajna egy részét), az 1940. évi döntés alapján pedig visszacsatolásra került még Erdély, valamint a Székelyföld. A német okkupáció után 1941-ben Magyarországhoz csatolták Délvidéket is. A II. világháború után a párizsi döntés alapján 1947. február 10-én újra hatályba lépett a trianoni békeszerződés, és ezzel a visszacsatolt magyar területeket Magyarország újra elveszítette, azzal, hogy Csehszlovákia még három színmagyar falut kapott Pozsony környékén. A nemzeti összetartozásról szóló törvény, amely 2010. május 31-én lett elfogadva, kimondja, hogy a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, amelynek államhatárok feletti összetartozása valóság, és a magyarok önazonosságának meghatározó eleme. Nemzetünk tragédiájára mindörökké emlékezve, ugyanakkor történelmi felelősségünket is szem előtt tartva, a gyász évfordulója szülte Emléknap ma lehetőség is egyben, hogy megmutassuk: a történelem viharos időszakában külső hatalmak ugyan elválaszthattak bennünket, de kulturális gyökereinktől, közös nyelvünktől, nemzeti hovatartozásunktól nem foszthattak meg, hiszen az országhatárok szabdalta nemzetközösségünk

oszthatatlan egész. A nemzeti összetartozás erősítése soha nem lehet és soha nem lesz hiba, mindaddig, amíg az emberiséget mint olyant, nem károsítja és hátráltatja. Az elvesztett területeken azt a célt kell szem előtt tartani, hogy milyen módon lehet kialakítani egy olyan társadalmat, amiben a polgárok nemcsak a nemzeti jogaikat, hanem azokat a jogaikat is megvalósíthatják, ami által a kisebbségben élő polgárok egyenrangú polgárokként, nem pedig másodrangúként élhetnek – míg a határkérdés kevésbé fontos, és ma már egyre kevésbé lesz az. A trianoni békediktátummal kapcsolatban és egyben a magyar nemzeti összetartozás napjának keretében sor került egy egész napos találkozóra, az ismert szarajevói Brus nyaralóközpontban, a szarajevói Magyar Polgári Egyesület HUM szervezésében. Az eseményen részt vettek a Szarajevói Magyar Nagykövetség képviselői, Négyesi József nagykövet úrral az élen, a szarajevói Magyar Konzulátus képviselői, valamint a Magyar Honvédség EUFOR-kontingensének Bosznia-Hercegovinában szolgáló katonatisztjei és katonái. Négyesi József nagykövet úr a nemzeti összetartozás napját megünnepelő beszédében kihangsúlyozta: „Ezen a napon Magyarországon a nemzeti összetartozás napját ünneplik, és úgy döntöttünk, hogy mi is megünnepeljük ezt a jelentős történelmi napot. Egyesültünk a Konzulátussal, a Magyar Honvédséggel, Önökkel a magyar egyesületből, mert ezzel a magyar összetartozást szeretnénk megmutatni és erősíteni itt Szarajevóban, valamint az egész Bosznia-Hercegovinában. Önök magyarok, így is éreznek. Ezek a gyermekek, Bosznia-Hercegovina földjén születtek, de Önöknek köszönhetően ők egyben magyarok is. Így volt ez, és így is marad.” Pašić Juhász Éva, a HUM főtítkára elmondta, mennyira boldog a szarajevói magyarok összetartása miatt. Hangsúlyozta, hogy az összetartozást nem kell mindig nosztalgikusan megélni, hisz az összetartozás jelen van itt és most. A rövid köszöntő szavakat koccintás, ebéd, majd barátkozás és szórakozás követte. Egész nap közös rostélyozásban volt részünk, házi süteményeket kóstoltgattunk, és mindezek után egy-egy pohár magyar borral öblítettük le ezt a napot. A gyerekek játszottak, sétáltak, énekeltek, és élvezték a friss hegyi levegőt. Csodálatos találkozón vettünk részt, az időjárás is kedvezett nekünk. A nemzeti összetartozás napja arra emlékeztet bennünket, hogy léteznek országhatárok, de mit árt a határ a szív tágasságának? Másoknak talán furcsának tűnhet, hogy egy nemzeti tragédia ünneppé nőtte ki magát. Ez az ünnep a nemzet érettségét bizonyítja: megtanultuk elfogadni az elfogadhatatlant. Nem szabad megengedni az önsajnálatot, hanem okulnunk kell a hibáinkból, és a jövőt kell szem előtt tartani.

Hadžibegić Vedad
Fordította: Bezzeg Gyula

Sarajevski Mađari obilježili Dan nacionalnog jedinstva

Odnedavno se početkom juna širom Mađarske, kao i na svim područjima nastanjenim Mađarima, obilježava Dan nacionalnog jedinstva. 4. juni, istorijski datum, kada je prije 96 godina između sila-pobjednica i poražene Mađarske potpisan sporazum u Trijanonu kod Pariza, kojim su od Mađarske oduzete dvije trećine teritorije, a jedna trećina mađarske nacije gurnuta je u manjinski položaj. Na osnovu odluke Mađarskog parlamenta, ovaj događaj od 2010. godine se slavi kao Dan nacionalnog jedinstva Mađara u zemlji i svijetu – a ne više kao Dan žalosti. To je sada dan sjećanja koji ujedinjuje sve Mađare bez obzira na granice u jedinstvenu naciju.

Bernárd Ágost (Agošt Bernard) i Drasche-Lázár Alfréd (Alfred Draše-Lazar) nakon potpisivanja Trianonskog mirovnog ugovora

Odluke u palati Trijanon u Versaju šokirale su mađarsku javnost i u periodu između dva svjetska rata glavni cilj mađarske spoljne politike bila je revizija Trijanona. Tako je Mađarskoj na osnovu odluke iz 1938. godine u Beču vraćen južni dio Slovačke gdje isključivo žive Mađari, 1939. godine vraćeno je Podkarpatsko područje (dio današnje Ukrajine), a na osnovu druge odluke u Beču 1940. godine sjevni dio Erdelja (Transilvanije) i Oblast Sekuja, a nakon njemačke okupacije Jugoslavije 1941. godine i dio Južnih krajeva (dio današnje Vojvodine). Nakon Drugog svjetskog rata odlukom u Parizu od 10. februara 1947. godine ponovo su uspostavljene granice iz Trijanona s tim da je Čehoslovačka dobila još tri mađarska sela u blizini Bratislave.

Zakon o Danu nacionalnog jedinstva Mađarske, koji je usvojen 31. maja 2010. ističe da svi Mađari koji su gurnuti u manjinski položaj u više država i svi dijelovi tih mađarskih zajednica predstavljaju dio jedinstvene mađarske nacije, čije je jedinstvo iznad državnih granica i predstavlja stvarnost, a to jedinstvo je ujedno i određujući element samoodređivanja Mađara i mađarskih zajednica. Tako je 2010. godine, kada je i ustanovljen Dan nacionalnog jedinstva Mađara, istaknuto da taj datum ne smije više biti dan

žalosti i sjećanja na "najveću katastrofu u mađarskoj istoriji", već treba da bude povod za širenje nacionalne sloge i zajedništva svih Mađara, ma gdje živjeli. Jačanje nacionalnog zajedništva, nije i nikad neće biti pogrešno, sve dok ne ide nauštrb jačanja opšteljudskog i klasnog zajedništva. Na "izgubljenim" područjima, jedino treba imati na umu kako graditi društvo u kome će ljudi moći ostvariti svoja prava, a ne samo nacionalna, u kome će kao pripadnici nacionalnih manjina biti jednako vrijedni, a ne građani drugog reda - dok je pitanje granica manje bitno i, srećom, biva sve manje i manje bitno.

Povodom godišnjice Trijanonskog sporazuma a u sklopu obilježavanja Dana nacionalnog jedinstva, na popularnom sarajevskom izletištu Brus, održano je cjelodnevno druženje članova Mađarskog udruženja građana HUM Sarajevo sa predstavnicima ambasade Republike Mađarske u BiH na čelu sa ambasadorom Mađarske u BiH Józsefom Négyesijem, predstavnicima Konzulata Republike Mađarske u Sarajevu i predstavnicima vojnika i oficira Kontingenta mađarske vojske u sastavu EUFOR-a, a u organizaciji Mađarskog udruženja građana HUM Sarajevo.

Aludirajući na tu činjenicu, ambasador József Négyesi je na proslavi Dana nacionalnog jedinstva u svom govoru naglasio: „Ovih dana se u Mađarskoj obilježava Dan nacionalnog jedinstva pa smo i mi odlučili obilježiti taj veoma značajan dan u mađarskoj istoriji. Udružili smo se s Konzulatom, predstavnicima vojnog kontingenta, s vama iz Udruženja, jer želimo time pokazati zajedništvo Mađara u Sarajevu i Bosni i Hercegovini. Vi ste Mađari, tako se i osjećajte. Ova djeca koja su ovdje s nama, ona su rođena na tlu Bosne i Hercegovine, ali su zahvaljujući vama ujedno i Mađari. Tako je bilo i tako će i biti“.

Generalni sekretar Udruženja Mađara HUM Juhas-Pašić Eva izjavila je da je veoma sretna zbog zajedništva sarajevskih Mađara. U danu nacionalnog jedinstva sam sve više ubjeđena da se na jedinstvo ne treba gledati samo sa nostalgijom jer ovo jedinstvo mogu doživjeti ovdje i sada.

Nakon kratkih pozdravnih riječi i zdravnice uslijedilo je zajedničko druženje, ručak i zabava. Cijeli dan se roštiljalo, jeli su se domaći kolači i sve to uz koju čašiću mađarskog vina. Djeca su uživala na svježem zraku, igralo se, šetalo, pjevalo. Od sportskih igara najatraktivnija je bila odbojka. Tu je još bio i badminton, a bez igranja na toboganu i u pijesku za najmlađe nije se moglo. Sve u svemu bio je to nezaboravan susret koji je protekao u veselom ozračju uz toplo vrijeme i lagani vjetrovi.

Dan jedinstva nas podsjeća da nacionalna država ima granica, ali nacija kao takva nema. Drugima može zvučati čudno da se iz jedne nacionalne tragedije izrodio praznik. Ovaj praznik pokazuje i zrelost nacije: naučili smo prihvatiti neprihvatljivo. Ne smijemo stalno žaliti sami sebe, nego moramo učiti iz svojih grešaka i gledati u budućnost.

Vedad Hadžibegić

13. smotra nacionalnih manjina u Banja Luci

13. Kisebbségi Szemle Banja Lukában

Banja Lukában immár 13. alkalommal kerül megrendezésre az a szemle, ahol a városban élő kisebbségek lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

A rendezvényt ünnepélyes fogadás előzte meg, melynek a Kisebbségek Terme adott otthont. Összesen 11 kisebbségi egyesület elnöke, vezetője, valamint nagykövetek és konzulok tisztelték meg jelenlétükkel a kisebbség munkásságát. Az egybegyűlteket Franjo Rover, a Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségi Szövetségének elnöke köszöntötte, majd rövid falatozás és társalgás után a rendezvényre invitált mindenkit.

A szemle a Banja Luka-i sportközpont pályáján került megrendezésre, ám ez is majdnem szűknek bizonyult a nagy érdeklődésnek köszönhetően. A műsort Franjo Rover nyitotta meg, és a polgármester-helyettes asszonnyal, Jasna Brkićtel közösen köszöntötték a résztvevőket és a nézőket. Kihangsúlyozták, hogy a Szerb Köztársaság számára és azon belül Banja Lukának igen fontos és értékes ez a meglévő „nemzeti tarkaság”, hisz egy térség úgy gazdag, ha kultúrák sokaságától lehet gazdag. Ezek után kezdetét vette a műsor.

A város minden kisebbségi egyesülete készült egy műsorszámmal, ami azt jelenti, hogy a színpadra mintegy 150 fellépő állhatott fel. A színpadot a kisebbségek zászlai díszítették: a szerb, a horvát, a macedón, a montenegrói, a szlovén, a szlovák, a cseh, az olasz, a roma, az albán, a lengyel, az ukrán, a bolgár, az izraeli és a magyar. A Banja Luka-i Magyar Szót Anastasija Marić és Boris Popović, a Vlado Milošević zeneiskola kiváló tanulói képviselték, akik Johannes Brahms V. Magyar táncát játszották el hegedűn és gitáron.

A rendezvényen a vendégek nemcsak a táncban és zenében gyönyörködhetnek, hanem megízlelhetik a különféle nemzeti ételeket is. A sportszarnokban ugyanis kétoldalt gasztronómiai standokat állítottak fel, amelyeket a műsor után szó szerint megrohmoztak a nézők. A Magyar Szó standja mellett Tóth Bojnik László várta a vendégeket, és kedveskedett az érdeklődőknek, miközben az egyesület tagjai népviseletbe öltözve tisztelték meg a látogatókat, valamint magyar borokkal, illetve házi pálinkával koccintottak velük. A nemzeti italok mellett meg lehetett kóstolni a mákos vagy diós bejglit, fánkot, sült kolbászt és egyebeket. A boszniai Magyar Nagykövetség képviseletében Gulyás Leonóra konzul asszony volt jelen a rendezvényen. Sokan fordultak hozzá, és az anyaországi hírek után érdeklődve, honosítással kapcsolatos kérdéseket tettek fel, vagy éppen a Banja Luka-i magyar nyelvtanfolyamról szerettek volna információt szerezni.

Bezzeg Gyula

U Banja Luci je 13. put održana smotra, gdje su pripadnici nacionalnih manjina koje žive i rade ovdje imali priliku da se predstave

Događaju je prethodio svečani prijem u dvorani nacionalnih manjina. Ukupno je jedanaest predsjednika i vođa udruženja nacionalnih manjina kao i ambasadori i konzuli uveličali svojim prisustvom ovaj događaj, naglašavajući značaj rada organizacija nacionalnih manjina. Goste je pozdravio Franjo Rover, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, a nakon kratkog predaha uz užinu - gdje je bilo prilike i za druženje - gosti su prisustvovali glavnom događaju.

Smotra je održana u velikoj sali dvorane sportova, koja je jedva bila dovoljno velika za sve posjetioce. I ovom prilikom veče je otvorio Franjo Rover, a okupljene je pozdravila i zamjenik gradonačelnika gospođa Jasna Brkić. Oboje su istakli da je za Republiku Srpsku, kao i za Banjaluku od izuzetnog značaja da posjeduju „široku paletu nacionalnih manjina“, jer svaki region je bogat samo ako posjeduje mnoštvo kultura. Nakon ovih govora započeo je program.

Svako udruženje nacionalnih manjina koje djeluje u gradu se pripremalo sa posebnim programom za ovaj događaj, pa se tako na bini pojavilo više od 150 izvođača. Binu su krasile zastave različitih naroda – nacionalnih manjina: srpska, hrvatska, makedonska, crnogorska, slovenačka, slovačka, češka, italijanska, romska, albanska, poljska, ukrajinska, bugarska, jevrejska i mađarska. Udruženje „Mađar so“ iz Banjaluke predstavljali su Anastasija Marić i Boris Popović, odlični učenici muzičke škole „Vlado Milošević“, koji su izveli V Mađarski ples kompozitora Johana Bramsa u duetu na violini i gitari.

Međutim ovo nije bio kraj ovog događaja! Nakon završetka scenskog dijela prisutni su imali priliku da uz muziku i plesove nacionalnih manjina, probaju i različita jela nacionalnih manjina. U sportskoj dvorani sa obje strane su bili postavljeni stolovi - gastronomski štandovi koje su gosti doslovno okupirali nakon završetka priredbe. Na štandu udruženja „Mađar so“ goste je dočekivao Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), dok su pojedini članovi udruženja predstavljali Udruženje u narodnim nošnjama. Bila je prilika, da se nazdravi i sa mađarskim vinima a i sa domaćom rakijom. Pored nacionalnih pića postojala je mogućnost da se probaju nacionalna jela poput štrudle sa makom ili orasima, krofne, pečena kobasica i još neki specijaliteti mađarske kuhinje. Ambasadu Mađarske predstavljala je Leonora Gujaš (Gulyás Leonóra) konzul. Mnogi su postavljali pitanja o dešavanjima u matici, a bilo je i onih koji su se interesovali o postupku primanja državljanstva, kao i o tečaju mađarskog jezika.

Dula Bezeg

Bili smo u Mađarskoj u okviru projekta "Bez granica"

Stekli smo nove prijatelje, videli i doživjeli mogo lijepog

Tih pet dana za nas je bilo nešto sasvim novo, nepoznato, a sa druge strane prelijepo i nezaboravno. Prije nego što smo stigli u Mađarsku, o ljepotama i čarima ove države mogli smo samo slušati priče, te gledati slike. Samim tim što nam je san bio ispunjen, naše uzbuđenje je bilo sve veće i jače. Projekat Határok Nélkül, pod pokroviteljstvom gradonačelnika Budimpešte, se pobrinuo da nam ne bude dosadno, te da predviđenih pet dana iskoristimo maksimalno. Program je bio raznovrstan. Cilj je bio sticanje novih prijatelja, upoznavanje Mađarske kroz različite kvizove, te glavnog grada Budimpešte kroz različite izlete. Iako nije isto čitati o nečemu i to isto doživjeti, mi ćemo vam to pokušati dočarati.

Sve je počelo u zamku koji se nalazi u predgrađu Budimpešte, Pillisszántó. U tom zamku smo započeli nova prijateljstva sa učenicima iz različitih zemalja i škola koje su nam predstavili kroz svoje prezentacije, baš kao što smo i mi predstavili naše Sarajevo. Gradovi iz kojih su dolazili naši novi prijatelji su: Osijek, Lendava, Subotica, Arad, Nagykapos i Nagydobrony. Nakon upoznavanja drugih država i gradova, na red je došlo i upoznavanje Mađarske. Najprije šetnja šumom, odakle smo imali pogled na Dunav. Vrijeme nam je brzo prošlo uz nekoliko kvizova, zabave, snimanja i najviše slikanja. Sljedeći izlet bio je odlazak na noćnu panoramu Budimpešte Dunavom. Zvuči jako primamljivo. Vožnja najdužom, simboličnom rijekom Mađarske koja je ukrašena osvjetljenim mostovima. Idući izlet bio je odlazak na vrh Bazilike u Estergomu sa koje smo imali pogled kakav smo do tada vidjeli samo na razglednicama. Sa vrha Bazilike vide se dunavska krivina i Slovačka. Osjećaj je bio neprocjenljiv. Pored izleta, bilo je i svečanih trenutaka.

Imali smo čast prisustvovati jednoj od najvećih i najvažnijih manifestacija, a to je podizanje državne zastave. Na manifestaciji su učestvovali vojnici različitih uloga, orkestar, te momci i djevojke u narodnim nošnjama. Ova manifestacija nam se posebno svidjela jer je sve izgledalo svečano i posebno. Budući da se to održavalo ispred parlamenta, imali smo mogućnost i obići ga. Unutra sve izgleda svečano. Tu se donose odluke o sudbini nas Mađara. Imali smo priliku boraviti u prostoriji gdje se čuva kruna mađarskih kraljeva, koja je zaštićena i najčuvanija. Kruna izgleda raskošno i prelijepo. Na red je došao i naš svečani dan, a to je dodjela diploma. Najprije

smo postavili moto našeg udruženja, a zatim su svim učesnicima uručene diplome za učešće. Osjećali smo se posebno i ispunjeno.

Sve što je lijepo, kratko traje. Došla je i zadnja noć. Nismo je iskoristili za tugovanje, već najbolje što smo mogli. Budući da nije bilo velikih razlika po pitanju muzičkih ukusa, napravili smo našu malu zabavu, gdje smo svi zajedno pjevali, plesali i uživali. Bili smo presretni. Stekli smo nove prijatelje sa kojima smo imali mnogo zajedničkih tema, te vidjeli i doživjeli mnogo toga novog, lijepog i posebnog. Drage volje bi sve to ponovili.

Végh Annamária
(Anamaria Veg)

Magyarországon voltunk a Határok Nélkül projektnek keretében

Új barátokat szereztünk, sok szép élményünk volt

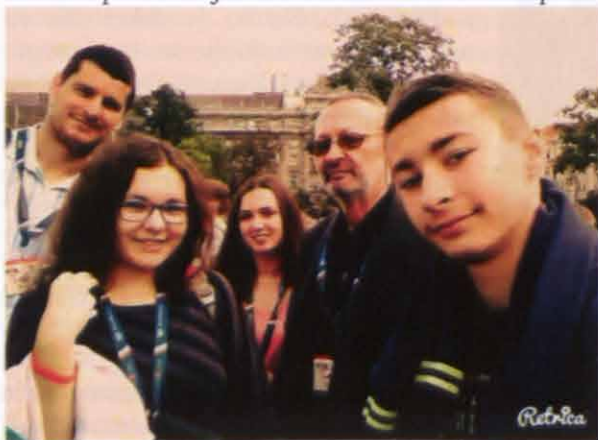

Az az öt nap teljesen új volt számunkra, ezzel együtt csodálatos és felejthetetlen.

Mielőtt Magyarországra utaztunk volna, a szépségéről és varázslatosságáról csak fényképekről és mesékből szereztünk tudomást. Azzal, hogy az utazással kapcsolatos álmaink valóra váltak, a lelkesedésünk és izgatottságunk egyre csak erősödött. A Határok Nélkül projektnek és Budapest polgármesterének köszönhetően közel sem unatkoztunk, mert az ott töltött napjainkat maximálisan kihasználtuk, és tele voltak tartalmas, izgalmas programokkal. Az elsődleges cél új ismeretségek szerzése volt, Magyarország megismerése különböző kvizek segítségével, valamint Budapest feltérképezése kirándulásokkal egybekötve. Annak ellenére, hogy olvasni ezekről az élményekről nem olyan, mint megélni azokat, mi mégis megpróbáljuk írásban felidézni ezt a varázslatot.

Minden a pilisszántói Boldogasszony kápolna látogatásával kezdődött. Ezen a kiránduláson alkalmunk adódott más országokból érkezett diákok megismerésére, akik prezentációkkal mutatkoztak be nekünk, pont úgy ahogy mi is bemutattuk a mi Szarajevónkat. Az új ismerősök Eszékéről, Lendváról, Szabadkáról, Aradról, Nagykaposról és Nagydobronyból érkeztek. A vendégek hazájának és környezetének megismerését Magyarország tanulmányozása követte.

Egy erdei sétán vettünk részt, ahonnan gyönyörű volt a kilátás a Dunára. Kvizek, videózás és fotózás közepette az idő szokatlanul gyorsan telt. Annak ellenére, hogy hamar besötétedett, a programok mégis folytatódtak, mégpedig egy panoráma sétahajózással a Dunán. Rendkívül vonzó hangzik, és az is volt! Bámulatos volt végighajózni Pest és Buda között, miközben a kivilágított hidakat csodáltuk, és az Országházat a maga esti pompájában. A következő kirándulásunk már nem Budapesten zajlott, de ezt egyáltalán nem bántuk, mivel az ország szinte minden négyzetkilométerén csodával határos élményben volt részünk. Így például az esztergomi bazilika is elkápráztató volt, a tetejéről való kilátásról nem is beszélve. Ilyesmit eddig csak képeslapon láthattunk. Felemelő és leírhatatlan érzés volt. Kirándulásokon kívül részünk volt egy ünnepélyes pillanatban is. Alkalmunk adódott részt venni az egyik legnagyobb és legjelentősebb magyar ünnepen. Ezen az eseményen különböző rangú katonatisztek jelentek meg, különféle zenekarok léptek fel, valamint népviseletbe öltözött fiatalok produkcióit láthattuk. Ez a rendezvény különösen tetszett nekünk, mert ünnepélyes és különleges volt. Mivel az egész esemény a parlament mellett zajlott, lehetőségünk volt belülről is megtekinteni. Az egész épület rendkívül impozáns. Ebben az épületben hozzák meg nekünk, magyarok számára a legfontosabb döntéseket. Magyarország büszkén őrzött, legféltettebb kincse is itt található, a Szent Korona. Hihetetlen érzés volt látni azt a koronát, ami több, mint ezer évvel ezelőtt az államalapítónk fejét díszítette. Az utolsó nap rólunk szólt, hiszen elkaptuk a kiránduláson való részvételért járó oklevelet. Teljesnek és különlegesnek éreztük magunkat.

Azt mondják, minden csoda három napig tart. Szerencsénk volt, mert mi öt napig élvezhettük ezt a csodát. Elérkezett az utolsó éjszakánk, de nem búslakodással telt el. Lévé, hogy a csoportok közt nem volt nagy korkülönbség, így a zenei ízlésünk sem tért el különösebben. Könnyen megszervezhettünk egy közös mulatságot, és így együtt énekelhettünk és táncolhattunk. Az új barátok, a kirándulások, a közös együttlétek rendkívül boldoggá tettek bennünket. Bármikor megismételnénk ezt az utazást, vagy egy hasonló másikat. Örök emlék marad számunkra.

Végh Annamária
Fordította: Bezzeg Gyula

Idén Magyarország az 56-os szabadságharc 60. évfordulóját ünnepli, amely a legjelentősebb történelmi esemény Magyarországon és a világtörténelemben is.

A szarajevói Magyar Nagykövetség is megünnepelte az évfordulót, mégpedig az 56-os Emlékbizottság támogatásával; rendkívül színvonalas és méltó módon emlékezett meg a névtelen hősekről, a pesti srácokról.

Az ünnepség két felvonásban zajlott, két külön napon. Október 21-én a szarajevói Kino Meeting Point művészmoziban az évforduló emlékére

bemutatták Szász Attila A berni követ című filmjét, amely az 1958. augusztus 16-ai eseményeket követi nyomon, amikor is két magyar emigráns túszul ejti a berni Magyar Nagykövetség nagykövetét, akit Kulka János alakít. A vetítés előtt a szarajevói Magyar Nagykövetség nagykövete, Négyesi József úr ünnepi beszédében köszöntötte a nézőket és az ünneplőket.

Október 24-én a szarajevói Nemzeti Színházban a pécsi Pannon Filharmónia A magyar szabadság éve – az 1956-os forradalom emlékére című egyórás komolyzenei koncerttel röpitette vissza az időbe az ünneplő közönséget. Ugyanis a zenekar azokat a zeneszámokat játszotta, amelyeket 1956 őszén naponta többször sugároztak a Parlamentbe átköltöztetett Magyar Rádióból. Bogányi Tibor vezényletével Ludwig van Beethoven, Liszt Ferenc és

Bartók Béla művei hangzottak el, melyekben a világhírű Bogányi Gergely zongoraművész is közreműködött. A koncert után pompás fogadás várta az ünneplőket, ahol alkalmuk volt találkozni a művészekkel.

Bezzeg Gyula

Ambasada Mađarske u BiH obilježava 60. godišnjicu Mađarske revolucije i borbe za slobodu 1956.

Ove godine Mađarska slavi 60. godišnjicu

Mađarske revolucije i oslobodilačke borbe 1956., jedne od najvažnijih prekretnica u mađarskoj i svjetskoj istoriji, dajući dokaz njene najdragocjenije vrijednosti - njene ljubavi prema slobodi.

Projekcija filma "Ambasador u Bernu" (21. oktobar, Kino Meeting Point). Politički triler reditelja Attila Szásza prati događaje od 16. augusta 1958. kada su dva mađarska imigranta (igraju ih Tamás Szabó Kimmel i József Kádas) provalili u mađarsku ambasadu u Bernu i uzeli ambasadora (igra ga János Kulka) za taoca.

Koncert "Sloboda na prvom mjestu – Sjećanje na Mađarsku revoluciju 1956" Koncert Pannon Filharmonije (24. oktobar, Narodno Pozorište Sarajevo).

Jednosatni repertoar filharmonijskog orkestra sastoji se od dijela Ludwig van Beethovena, Franz Liszta i Béla Bartóka. Tibor Bogányi, priznati dirigent, poznat je na međunarodnoj muzičkoj sceni; njegovo umjetničko izražavanje je kategorisano kao virtuozno i raznoliko interpretiranje.

Dijapazon njegovog repertoara je vrlo širok; poznaje klasična simfonijska djela, kao i opere, oratorije, horove i razne žanrove baleta. Nagrađivani solista Gergely Bogányi je bio zvezda ovog koncerta. On je jedan od vodećih pijanista sveta svoje generacije.

Niz navedenih programa je pod pokroviteljstvom Mađarskog memorijalnog odbora Mađarske revolucije i borbe za slobodu 1956.

Đula Bezeg

Az államalapítás ünnepe a Butmir táborban

Augusztus 18-án az EUFOR butmiri táborában a két bosznia-hercegovinai magyar egyesület képviselői együtt ünnepelték meg a magyar katonákkal az államalapítás ünnepét.

Jely Gusztáv őrnagy, az MH EUFOR-kontingens 19. váltásának személyügyi részlegvezetője ünnepi köszöntőjében hangsúlyozta, hogy ezen a napon nemcsak első királyunk, Szent István történelmi szerepét kell szem előtt tartanunk, hanem azokat is, akik az elmúlt ezer esztendőben megőrizték a magyar államot.

Augusztus 20-a hagyományosan az új kenyér ünnepe is, ezért Sáfár Albert dandártábornok, az EUFOR törzsfőnöke, nemzeti rangidős, jelképesen megszegte az újkenyeret. Az ünnepségen az MH EUFOR-kontingens katonái és tisztjei mellett részt vett Nosza Vilmos ezredes, a NATO-parancsnokság törzsfőnöke, Gyenge Anikó, a szarajevói magyar nagykövetség első beosztott diplomatája, Hetei Péter, a nagykövetség külgazdasági szakdiplomataja, Milivojević Irén, a Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak az elnöke, Juhász-Pašić Éva, a szarajevói Magyar Polgári Egyesületnek, a HUM-nak a képviselője és Tóth Bojnik László, a Magyar Szó főtábornoka.

Az állománygyűlés befejezése után sor került, kellemes társalgás mellett, az elmaradhatatlan babgulyásra. A Magyar Szó képviselői átadták Sáfár Albert dandártábornoknak emlékjándékokat, az egykori boszniai magyar faluról, Vučijákról készült kollázsképet.

A tábornok és közvetlen munkatársai később egy kávé mellett baráti, jó hangulatban elbeszélgettek a bosznia-hercegovinai magyarok képviselőivel. Mind a két fél szerint is a magyar katonák és a bosznia-hercegovinai magyarok kapcsolatát továbbra is ápolni és fejleszteni kell, hiszen minden találkozás a magyar katonákkal a boszniai magyarok nemzeti öntudatának megőrzéséért folytatott küzdelemben felmérhetetlen értékű.

Tóth Bojnik László

Proslava Dana državnosti u logoru EUFORA u Butmiru

18. avgusta 2016.godine u EUFOR-ovoj bazi Butmir predstavnici dva mađarska udruženja u Bosni i Hercegovini zajedno su slavili sa mađarskim vojnicima Dan državnosti.

Major Jely Gusztáv (Jelj Gustav), rukovodilac kadrovskog odjela 19. rotacije Kontingenta mađarske vojske u sastavu EUFOR-a, u svom svečanom govoru naglasio je, da pored istorijske uloge našeg prvog kralja Svetog Stevana, na ovaj dan potrebno je imati u vidu i istorijsku ulogu svih onih, koji su posljednjih hiljadu godina sačuvali mađarsku državu.

20. avgust je ujedno i tradicionalni praznik novog hljeba, tako da Sáfár Albert (Šafar Albert) brigadni general, šef EUFOR-a, sa najvišim činom kod Mađara, simbolično je rasjekao i novi hljeb. Svečanostima (pored vojnika i oficira Kontingenta mađarske vojske u sastavu EUFOR-a) prisustvovao je pukovnik Nosza Vilmos (Nosa Vilmoš), načelnik NATO štaba, Gyenge Anikó (Đenge Aniko), zamjenica šefa misije diplomata Mađarske ambasade u Sarajevu, Hetei Péter (Hetei Peter), stručni diplomata za vanjsku trgovinu Ambasade, Milivojević Irén (Iren) predsjednica banjalučkog Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó“ (Mađar so), Juhász-Pašić Éva (Juhás-Pašić Eva), predstavnica sarajevskog Mađarskog udruženja građana „HUM“ i Tóth Bojnik László (Tot Bojnik Laslo), generalni sekretar „Magyar Szó“-a.

Nakon završetka svečanog sastanka jedinice, došlo je na red i prijateljsko druženje uz neizostavan vojnički pasulj. Predstavnici „Magyar Szó“-a su predali brigadnom generalu Sáfáru Albertu poklon za uspomenu, uramljeni kolaž slika o Vučijaku, nekada mađarskom selu.

General i njegovi neposredni saradnici su se kasnije uz kafu, u prijateljskom i dobrom raspoloženju, družili sa predstavnicima bosanskohercegovačkih Mađara. Obje strane smatraju, da odnose mađarskih vojnika i bosanskohercegovačkih Mađara i dalje treba njegovati i razvijati, jer svaki susret sa mađarskim vojnicima je neprocjenljiv za bosanske Mađare u borbi za očuvanje nacionalnog identiteta.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

A Magyar Szó megünnepelte alapításának 12. évfordulóját

Az Egyesület elismerésben részesítette Blaha Vladimirt és Havreljuk Stevot

Bemutattuk az Új Dobos 9. számát

Az ünnepi gyűlésen Milivojević Irén elnök asszony beszámolt az elmúlt év eseményeiről, majd Tóth Bojnik László főtítkár mutatta be a boszniai magyarság éves folyóiratát, az Új Dobost. December 10-én Banja Lukában megjelent a bosznia-hercegovinai magyarság évente megjelenő folyóirata, az Új Dobos kilencedik száma.

A Banja Luka-i Magyar Szó és a szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesületének közös kiadványa a Bethlen Gábor Alap, a Szerb Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériuma és Banja Luka város támogatása révén jelenhetett meg. A két szervezet példás együttműködését jelképezi, hogy immár kilencedik éve közösen jelentetik meg a folyóiratot. Az Új Dobosban az egyesületek beszámolnak az elmúlt év tevékenységeiről, továbbá érdekes cikkek is találhatók különféle témákban. A bosznia-hercegovinai magyarok lapja háromszáz példányban jelenik meg magyar és szerb nyelven. Az egyesületek áldozatos munkájának köszönhetően van magyar nyelvű újság Bosznia-Hercegovinában, amely a szórványban élő boszniai magyarság számára nagy kincs, hiszen az őket érintő eseményekről és az országban történt magyar vonatkozású hírekről is olvashatnak anyanyelvükön.

Az ünnepi gyűlés végén az egyesület elismerésben részesítette azokat a személyeket, akik tevékenységükkel hozzájárultak a Magyar Szó Egyesület létrejöttéhez. Havreljuk Stevo, a Kisebbségek Szövetségének volt elnöke és Blaha Vladimír, a szövetség első elnöke és alapítója részesült elismerésben. Mindketten nagyon sokat tettek azért, hogy a Banja Luka-i kisebbségi egyesületek, köztük a Magyar Szó, létrejöhessenek, és legyen Kisebbségi Ház.

A gyűlést követően jó hangulatú beszélgetés és táncos mulatság kezdődött, ahol magyar és helyi slágerekre táncolhatott a meghívott vendégsereg késő estig.

A magyar konyha remekei ezúttal sem hiányozhattak a gasztronómiai kínálatból. A szarajevói Magyar Nagykövetségnek köszönhetően pedig magyar borok is emelték az esemény színvonalát.

Az ünnepélyes alkalmon jelen volt Gulyás Leonóra konzul és EU attasé, az Egyesület vendégeként Banja Lukában tartózkodó Böndör Pál költő feleségével és Sándor Attila, a Petőfi Sándor Program szlovéniai képviselője.

Labossa Bence

„Magyar Szó“ je proslavilo dvanaestogodišnjicu osnivanja

Udruženje je dodijelilo zahvalnice Blaha Vladimiru i Havreljuk Stevi

Izvršili smo promociju 9. broja „Új Dobos“-a

Proslava je počela zasjedanjem Skupštine na kojoj je Iren Milivojević (Milivojević Irén) podnijela izvještaj o događanjima u protekloj godini. Nakon toga je Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), generalni sekretar, predstavio je časopis Mađara u Bosni, koji je izašao iz štampe 10. decembra, a izlazi jedanput godišnje i nosi naziv „Új dobos“ (Novi doboš). Zajedničko izdanje časopisa udruženja „Mađar so“ iz Banja Luke i mađarskog udruženja građana „HUM“ iz Sarajeva, omogućeno je uz finansijsku podršku Fondacije Betlen Gabor, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske kao i Grada Banjaluke. Saradnja između ova dva udruženja je za svaki primjer ostalima, pošto se ovaj časopis devetu godinu zaredom objavljuje zajedničkim snagama. U listu Új doboš udruženja izveštavaju o svojim aktivnostima u protekloj godini, a mogu se pročitati i zanimljivi članci sa različitim temama. Časopis Mađara u Bosni i Hercegovini objavljuje se u 300 primjeraka na dva jezika, na srpskom i mađarskom. Zahvaljujući požrtvovanom radu oba udruženja u Bosni i Hercegovini postoji časopis koji izlazi na mađarskom jeziku. Ovaj časopis predstavlja svakako blago za Mađare u dijaspori, koji žive u Bosni i Hercegovini, jer

ih informiše na maternjem jeziku o događajima i dešavanjima koji su bitni za mađarsku zajednicu na ovim prostorima.

Na kraju zajedanja Skupštine, Udruženje je dodijelilo priznanja onim osobama, koje su svojim aktivnostima doprinijele da se osnuje udruženje „Mađar so“. Priznanje su dobili bivši predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Stevo Havreljuk i prvi predsjednik Saveza, Vladimir Blaha. Oba su u mnogome doprinijeli da se u Banja Luci osnuju udruženja nacionalnih manjina, kao i da postoji Klub nacionalnih manjina.

Nakon završetka zasjedanja Skupštine, počelo je neformalno druženje uz zabavnu muziku i ples. Gosti su mogli uz ritmove mađarskih i lokalnih šlagera da se zabavljaju do kasno u noć.

Gosti nisu ostali uskraćeni ni za gastronomske specijalitete mađarske kuhinje. Zahvaljujući ambasadi Mađarske u Sarajevu, gosti su imali prilike da nazdrave sa vinima iz Mađarske, što je svakako još diglo raspoloženje ovog skupa. Svečanom događaju prisustvovali su konzul i EU ataše Leonora Gujaš, (Gulyás Leonora), pjesnik Pal Bender (Böndör Pál-nalazio se u Banja Luci kao gost Udruženja) sa suprugom, kao i stipendista programa

Petefi Šandor iz Slovenije, Atila Šandor (Sándor Atila).

Bence Laboša

Preveo: Žolt Sakalaš

Tanulmányút Debrecenbe

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó május 13-ától háromnapos magyarországi tanulmányutat szervezett. Az utazás célja elsősorban az volt, hogy megismerkedjünk Debrecennel és Hortobággal. Magyarország Budapesttől északabbra fekvő vidékeit Boszniából, de a volt Jugoszlávia területéről is nagyon kevesen látogatják. Az idegenvezető feladatát Labossa Bence, a Magyarország Kormánya által indított Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa vállalta el. Tavaly nálunk, Boszniában dolgozott. A rossz időjárás-előrejelzés ellenére szerencsénk volt, az eső állandóan elkerült bennünket. Pénteken Budapesten, szombaton a Hortobágyon és Debrecenben voltunk. A hortobágyi látogatás nem várt nagy tetszést váltott ki a tagság körében. A boszniai magyarok megismerkedhettek az egykori csikósok viseletével, a ménes és a csorda őrzésének módjával a magyar pusztákon. Láttuk a magyar félvér és nonius lovak ménesét, a kárpátaljai bivalyok és az ősi magyar szürkemarhák csordáit, valamint a racka birkák nyáját. Ezeket az állatfajtákat a gének megőrzése és a turizmus érdekében tartják a Hortobágyi Nemzeti Parkban. Természetesen nem lehetett mindent megnézni egy délelőtt a 80 000 hektárnál is nagyobb területen, de ez a hortobágyi látogatás kedvet adott arra, hogy a jövőben is tervezzünk majd hasonló tanulmányutakat. A sikeres kirándulás koronája egy ebéd, kimondottan ízletes gulyáspörkölt volt a Debrecen felé vezető út egy csárdájában. Debrecenben pulykakakast nem vettünk, mert egyet sem láttunk, és elég nehezen szereztünk kóstolót a híres

debreceni kolbászból, de megismerkedhettünk egy nagyon szép magyar nagyvárossal. A tanulmányutat vasárnap délelőtt budapesti sétával zártuk a Hősök terén.

Tóth Bojnik László

Studijsko putovanje u Debrecin

Udruženje Mađara Republike Srpske Mađar so 13. maja je organizovalo trodnevno studijsko putovanje u Mađarsku. Cilj putovanja bio je, prije svega, da se upoznamo sa Debrecinom i Hortobađem. Od Budimpešte sjevernije regije Mađarske iz Bosne (a i sa teritorija bivse Jugoslavije) vrlo mali broj ljudi posjećuje.

Ulogu turističkog vodiča u Mađarskoj prihvatio je Bence Laboša, stipendista koji je angažovan od strane Vlade Mađarske u okviru programa Petefi Šandor. Prošle je godine radio kod nas u Bosni i Hercegovini. Unatoč lošoj vremenskoj prognozi imali smo sreće, jer nas je kiša stalno zaobilazila.

U petak smo bili u Budimpešti, a u subotu na Hortobađu i u Debrecinu. Među članstvom posjeta Hortobađu izazvala je iznad očekivanja pozitivnu reakciju. Bosanski Mađari imali su prilike, da se upoznaju sa nekadašnjom konjaničkom (čikoškom) nošnjom, načinom čuvanja stada konja i goveda na mađarskoj ravnici. Vidjeli smo stada konja mađarskih mješanaca i vrste nonius, subkarpatskih bivola, drevnih mađarskih sivih goveda kao i ovaca racka.

Ove pasmine Nacionalni park Hortobađ uzgaja zbog sačuvanja genetskog materijala i turizma. Naravno, nije bilo moguće sve obići na teritoriji većoj od 80.000 ha za jedno prije podne, ali ova posjeta Hortobađu podstakla nas je, da i u budućnosti planiramo slična studijska putovanja. Ovom uspješnom izletu kruna je bila posebno ukusan perkelt (gulaš) u jednoj čardi (han, restoran) pored puta za Debrecin.

U Debrecinu nismo kupili ćurana, pošto nismo ni jednog vidjeli¹⁾ i dosta teško smo došli do uzoraka poznatih debrecinskih kobasica, ali smo imali prilike, da se upoznamo sa jednim lijepim, velikim mađarskim gradom.

Studijsko putovanje smo završili u nedjelju ujutro budimpeštanskom šetnjom na Trgu heroja.

¹⁾Mađarska narodna pjesma za djecu, sa tekstom, da „trebalo bi ići u Debrecin kupiti ćurana“.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Vucsiják, az egykori boszniai magyar falu

Befejeződött a vucsijáki kutatás első szakasza

A harmadik utazás Vucsijákra¹⁾

Žunić Novak, Topić Dario és Kitić Petar az elerdősödött magyar temetőben

2016. április 28-án a Magyar Szó egyesület folytatta a Prnjavor melletti Vucsiják, egykori magyar falu, történelmének a kutatását. Ezúttal Banyalúkárról csak ketten, az egyesület elnök asszonya, Milivojević Irén és én (Tóth Bojnik László) utaztunk Prnjavorba. Ott az előzetes megbeszélések alapján a helyi történész, Topić Dario várt bennünket. Egy kávé után Vucsijákra autóztunk, ahol felkerestünk két idős lakost, Kitić Petart és Žunić Novakot. Ők gyerekkorukban a magyarokkal éltek együtt, és értékes adatokkal, tájékoztatásokkal segítették a kutatást. Kitić Petar 1926-ban, Žunić Novak pedig 1930-ban született. Megerősítették, hogy a temető és a templom az eddig is feltételezett helyen voltak, a régi iskola pedig valóban az új iskola mellett a ma is meglévő épületben volt. Most lakóházként szolgál. Az adatközlők szerint egy magyar ház sem maradt meg, mivel azok vályogházak voltak. A házakat maguk a telepések építették, legtöbbször rozsszalmából voltak a háztetők.

Ezzel nagyjából befejeződött egyesületünk kutatása. A végső cél megvalósítása, hogy emlékmű vagy emléktábla elhelyezésére kerüljön sor Vucsijákon vagy Prnjavorban, Magyarország

segítségétől függ, ezért a Magyar Köztársaság szarajevói nagykövetségének közvetítését kértük.

Források: 1) A prnjavori katolikus egyház anyakönyvei

2) Hársch Károlyné Kajtár Rozália garai levelei (Édesanyjától, Murinyi Katalintól hallott adatokat közölt velünk leveleiben a magyarok vucsijáki életéről. Murinyi Katalin Vucsijákon élte gyermekkorát.)

3) Anto Orlovac: Rimokatolička župa Sv. Ante Padovanskog u Prnjavoru: Nekoć i danas. Prnjavor, 2006

4) A helyi lakosok elbeszélései

A banyalúkai Magyar Szó által ismert vucsijáki történelmi háttér

Egy esküvői fotó: Vörös György a vőlegény, aki 1906 április 10-én született Vucsijákon, a menyasszony Forrai Borbála, aki 1911 október 4-én született Déván. Az esküvő 1930 április 28-án volt Prnjavorban.

A szembeni kis tisztáson volt állítólag az olajprés tulajdonosának a háza

földárak miatt tízezrek áramlottak a szomszédos régiókba: Horvátországba, Ó-Romániába és kisebb arányban Bosznia-Hercegovinába is. 1878 után a török lakosság szinte teljesen, de nagyszámú mohamedán vallású lakos is kiköltözött Boszniából. Prnjavor és környéke is viszonylag elnéptelenedett. Ukránok, lengyelek, olaszok, németek és magyarok telepedtek le a szabad területekre. Az enklávék tehát megélhetési okokból, spontán módon jöttek létre a Száva jobbpartján. A magyarok migrációját a budapesti kormányzat csak 1909 végétől ösztönözte. Sarajevóban, Mostarban, Brčkon, Bijeljinán, Ljeljenčén, Zavidovičín és a Prnjavor melletti Vucsijákon létesült néhány száz fős magyar kolónia.

Nem sikerült megállapítanunk, mikor és hogy jött Vucsijákra az első magyar telepes. Biztos, hogy 1887-ben már volt magyar lakosa Vucsijáknak. A további telepedés folyamata csak feltételezhető. Rokonok, ismerősök, esetleg újsághírek és a hatóságoktól szerzett értesülések (1909 után) irányították a magyarokat Vucsijákra. A hagyomány szerint legtöbbször lovas fogattal érkezett Magyarországra déli vidékeiről. A délvidéki magyaroknak nem volt ismeretlen a szerb-horvát nyelv, így zökkenőmentesebben illeszkedhettek be az új környezetbe.

A helyi öregebb lakosok az akkori Vucsijákat mint kisebb várost emlegetik. A helység kiépítése a pannóniai faluépítés stílusában történt, házsorokkal az utak (utcák) mellett. Viszonylag módosabb lakosokkal, mivel a magyarok, a környezethez viszonyítva, időszerűbb földművelést folytattak. Néhányuknak volt cséplőgépjük is.

Vörös Bálint családjának nagyobb részével végül Garán telepedett le. A kép 1947-ben készülhetett.

A vucsijáki magyar iskolában 1913-ban kezdődött a tanítás. A falunak volt temploma haranggal és temetője is. A prnjavori katolikus pap csak ritkán látogatott Vucsijákra, így az istentiszteleteket írástudó, műveltebb vucsijáki telepes tartotta (Vörös Bálint, 1870-1951). A világháború után (1920) az oktatást szerb-horvát nyelven biztosították, de egy magyar tanítónő emléke ma is él ebből az időkből (Baranyi Ágnes). A gyerekek mindenesetre vasárnap délelőtt a templomban magyarul hallgatták az istentiszteletet.

A magyar telepesek, a prnjavori hagyomány szerint, kitűnő kertészek voltak, sok zöldségfélét a magyarok ismertettek meg a prnjavoriakkal. Nagyon becsülték a magyar tejtermékeket a városi piacon. A földművelés mellett lótenyésztéssel, baromfi- és állattenyésztéssel foglalkoztak, de olajprés is működött a faluban. A vucsijákiak hatása a környezetre jelentős volt. A mai napig is fennmaradt annak az emléke, hogy a magyarok szorgalmas, becsületes nép.

A második világháború alatt Prnjavor környéke az NDH-hoz (Független Horvát Állam) lett csatolva. A háború elején a

vucsijáki magyarokat, mivel Magyarország a tengelyhatalmakhoz tartozott, néhányszor mozgósították „tisztoztatósi” akciókra. **Megelégedéssel közöljük, hogy nincs adatunk arról, hogy a II világháború után valaki is név szerint magyarokat említett volna a Prnjavor környékén történt háborús bűncselekményekkel kapcsolatban.**

Magyarországhoz visszacsatolt területeken (Bácska) – az I. világháború előtti etnikai viszonyok visszaállítása érdekében – az akkori magyar kormány megkezdte a széttelepült magyarok visszatelepítését. Marosy Ferenc magyar követ és Mladen Lorković horvát külügyminiszter írta alá 1942. április elején a boszniai magyarok áttelepítésére vonatkozó megállapodást. Az egyezmény három falura, Gunja, Vučijak és Brčko magyar lakosságának az áttelepítésére vonatkozott. A megállapodás érvényességét a nyár folyamán Bijeljina-ra is kiterjesztették. A horvátok vállalták a hazatelepülőök vagyonának megvásárlását, valamint a magyarok némi élőállatot is vihettek magukkal új lakóhelyükre. A szeptemberig elhúzódo telepítés során összesen 395 boszniai magyar családot (1552 fő) helyeztek el Bácskában. A magyarok egy kisebb része nem hagyta el boszniai lakóhelyét ebben a telepítési akcióban, annak ellenére, hogy már időként eléggé élénk harcok folytak 1942-ben Prnjavor környékén. A vegyes házasságokban élőkön kívül is voltak olyanok, akik később hagyták el otthonukat, vagy végleg Boszniában maradtak. A gunjaiak Horthyvárára (rövid ideig Bácsbadikfalva, régebben Máriamajor, mai neve Stepanovićevo), a vučijakiak Hadikligetre (Veternik), a brčkóiak Hadiknépére (más néven Hadikvára, régebben Bácsszőreg, ma Sirig) kerültek. A bijeljinaiak új lakhelyét pedig Horthyváran és Hadiknépén jelölték ki. A boszniai magyarok kezdetben a székely telepesek között helyezkedtek el, sőt átmenetileg a székelyek házainak szabad helyiségeibe telepítették őket.¹⁾ Később az újvidéki Külföldi Magyarokat Hazatelepítő Kormánybizottság a boszniai magyaroknak is juttatott földet, házhelyet. Összesen 2877 kat. hold földet kaptak, családonként mintegy 7 holdat. A telepesek nem maradhattak sokáig új otthonaikban. Már 1944 folyamán a partizán akciók, később az új állam magyarok iránti megtorló intézkedései kényszerítették őket arra, hogy tovább költözzenek a mai Magyarország területére.

Források:

Valastyán Balázs: *Telepítések, földhöz juttatások a visszacsatolt Bácskában*

A „Hangya” termelő-értékesítő és fogyasztási szövetkezet, a magyar gazdaszövettség szövetkezeti központja első 25 éve. Budapest, 1923.

A. Sajti Enikő: *Büntudat és győztes fölény. Magyarország, Jugoszlávia és a délvidéki magyarok.* Szeged, 2010.

A. Sajti Enikő: *Impériumváltások, revízió, kisebbség. Magyarok a Délvidéken, 1918-1947.* Napvilág Kiadó, Budapest, 2004.

Bíró László: *A jugoszláv állam, 1918-1939.* História Könyvtár, Budapest, 2010.

Makkai Béla: Magyar szórványgondozás Bosznia-Hercegovinában. In: Regio. Kisebbségi Szemle, 1995. 3. szám. Letöltés ideje: 2014. április 10.

Makkai Béla: Bosznia-Hercegovina mint magyar kivándorlási, avagy expanziós terület, 2013, ProMino-1301-08-Makkai

Milenko Palić: *Visszaemlékezés a háború éveire (1941-1945).* Közreadja: Pihurik Judit. Szeged, 2003. (Dél-Alföldi Évszázadok 19.)

Arhiv Vojvodine, A Magyar Királyi Földművelésügyi Minisztérium Délvidéki Földbirtokpolitikai Kirendeltsége (1941-1944), Újvidék, F150, 56, 59. dobozok

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, (Belügyminisztérium iratai, K150, 4030. Csomó, Földművelésügyi Minisztérium iratai, Általános iratok, 6047. csomó, illetve a Földművelésügyi Minisztérium Délvidéki Földbirtokpolitikai Kirendeltségének iratai, K202)

Prnjavor kroz istoriju www.prnjavor.info/forum (Svjedočenje Stake Petrović)

¹⁾ 1941-ben már Bácskába telepítették a bukovinai székelyek egy részét. Földet is kaptak, a háború előtt telepítet „dobrovoljac”-ok államtól bérelt földjeiből.

Az idézett forrásokból, de azok szövegrészeiből is, Hársch Károlyné Kajtár Rozália leveleiben közölt adatokból és fényképekből, valamint a boszniai magyarok folyóiratának, az Új Dobosnak cikkeiből összeállította:

1) Nem javított szöveg.

Vučijak, nekadašnje mađarsko selo

Završena je prva faza istraživanja Vučijaka

Treće putovanje na Vučijak

Jedina još prepoznatljiva grobnica na Mađarskom groblju

28.aprila 2016.godine udruženje Mađar so nastavilo je istraživanje istorije Vučijaka, nekadašnjeg mađarskog sela pored Prnjavora. Ovog puta iz Banja Luke samo smo nas dvoje otputovali za Prnjavor, predsjednica udruženja Milivojević Irena i ja, Tot Bojnik Laslo. Tamo, na osnovu ranijih dogovora, čeka nas je mjesni istoričar Topić Dario. Nakon jedne kafe odvezli smo se autom na Vučijak, gdje smo potražili dva starija stanovnika, Kitić Petra i Žunić Novaka. Oni su u djetinjstvu zajedno živjeli sa Mađarima i pomagali naše istraživanje sa interesantnim podacima i informacijama. Kitić Petar 1926-to, a Žunić Novak 1930-to godište. Potvrdili su, da su groblje i crkva bili na i do sada predpostavljenim lokacijama, a stara škola je uistinu bila u zgradi, koja se nalazi pored nove škole. Sada služi kao stambeni objekat. Po izvorima ovih informacija ni jedna porodična kuća nije opstala, pošto su bile građene od čerpića. Kuće su gradili sami doseljenici, a najveći broj kuća imao je krov od raževe slame.

Sa ovim putovanjem uglavnom se i završila prva faza istraživanja našeg udruženja. Ostvarivanje krajnjeg cilja, da se postavi spomenik ili spomen

ploča na Vučijaku ili u Prnjavoru, zavisi prvenstveno od pomoći Vlade Mađarske. Zbog toga smo zamolili za posredovanje Sarajevsku ambasadu Republike Mađarske .

Izvori: 1)Matične knjige prnjavorske katoličke župe

2)Pisma iz Gare od Harš Rozalije, rođ.Kajtar (Hársch Károlyné Kajtar Rozália) /Od svoje majke, Murunji Kataline (Murunji Katalin) preuzete informacije o životu Mađatra na Vučjaku je slala nama u svojim pismima. Murunji Katalin svoje djetinjstvo provela je na Vučijaku./

3)Anto Orlovac: Rimokatolička župa Sv.Ante Padovanskog u Prnjavoru: Nekoć i danas. Prnjavor, 2006

4)Svjedočenja lokalnog stanovništva

Istorijska pozadina vezana za Vučijak, a poznata banjalučkom „Magyar Szó”-u

Istraživačka ekipa ispred više puta preuređene i dograđene stare mađarske škole (Dario, Nedeljko, Iren, Marin, Tomislav i Laslo)

Na prelasku iz 19. u 20. vijek višemilionska masa građana napustila je Austro-Ugarsku Monarhiju. Prvenstveno su se uputili u Ameriku, ali blizina ciljnih teritorija, značajni nedostatak stručne radne snage i niske cijene obradivog zemljišta usmjerili su desetine hiljada njih i u susjedne regije:Hrvatsku, Rumuniju i u manjoj mjeri u Bosnu i Hercegovinu. Poslije 1878.godine tursko stanovništvo skoro u potpunosti, ali i značajan broj građana islamske vjeroispovijesti se iselilo iz Bosne. Tako i Prnjavor sa okolinom postao je relativno nenaseljen. Ukrajinci , Poljaci, Talijani, Nijemci i Mađari su se naselili na slobodne teritorije. Enklave dakle na desnoj obali Save nastale su zbog egzistencijalnih razloga, spontano. Migraciju Mađara budimpeštanska vlast je tek od kraja

1909.godine ohrabivala. U Sarajevu, Mostaru, Brčkom, Ljeljenči, Zavidovićima i na Vučijaku pored Prnjavora su nastale kolonije sa po nekoliko stotina stanovnika.

Nismo uspjeli utvrditi, kako i kada je došao na Vučijak prvi mađarski doseljenik. Sigurno je, da je 1887. godine

Vučijak već imao mađarskih stanovnika. Tok nastavka naseljavanja možemo samo predpostaviti. Rodaci, poznanici, eventualno novinske vijesti i od vlasti dobijene informacije (nakon 1909.godine) usmjeravali su Mađare na Vučijak. Po predanju većina njih je sa zaprežnim kolima stigla iz južnih dijelova Mađarske. Mađarima sa južnih krajeva države nije bio nepoznat srsko-hrvatski jezik, tako da su bez većih poteškoća mogli da se uklope u novo okruženje.

Mještani tadašnji Vučijak spominju kao manji grad. Naselje je sagrađeno u stilu panonskih sela, sa redom kuća pored puteva (šorovi).Mađari su bili imućniji u odnosu na okruženje, jer su praktikovali savremenu zemljoradnju. Od njih, nekoliko je imalo i vršalicu.

U vučijačkoj mađarskoj školi u 1913.godini je počela nastava. Selo je imalo crkvu sa zvonom i groblje. Prnjavorski katolički župnik rijetko je dolazio na Vučijak, tako da je bogoslužjenje vodio pismeniji, obrazovaniji doseljenik (Vereš Balint→Vörös Bálint, 1870-1951). Nakon svjetskog rata (1920), nastavu su nove vlasti obezbjedile na srpsko-hrvatskom jeziku, ali iz tih

vremena i danas živi uspomena na jednu učiteljicu Mađaricu (Baranji Agneš-Baranyi Ágnes). Djeca na nedjeljom prije podne na mađarskom jeziku slušala u crkvi bogoslužje. Mađarski doseljenici, po prnjavorskom predanju, bili su izuzetni vrtlari. Sa brojnim vrstama povrća Mađari su upoznali Prnjavorčane. Jako su bili cijenjeni i mliječni proizvodi Mađara na gradskoj pijaci. Pored zemljoradnje bavili su se uzgojem konja, peradi i stoke, ali radila je i uljara u selu. Uticaj stanovnika Vučijaka na okruženje je bio vrlo značajan. Do današnjih dana je ostala uspomena na Mađare, da su marljiv i pošten narod. Za vrijeme II svjetskog rata Prnjavor i okolina priključen je Nezavisnoj državi Hrvatskoj (NDH). Na početku rata vučijačke Mađare, pošto je Mađarska pripadala Silama osovine, nekoliko puta su mobilisali za akcije „čišćenja“. **Sa zadovoljstvom moramo saopštiti, da nemamo podataka o tome, da su svjedoci nakon II svjetskog rata bilo koga Mađara po imenu spominjali u vezi sa počinjenim ratnim zločinima u okolini Prnjavora.**

Na jednom kursu za poljoprivrednike: Mađari sa Vučijaka zajedno sa Sekeljima iz Bukovine u Veterniku (1942-1945)
 Neki sa Vučijaka, koji su se mogli identifikovati: 1. Varga József, 2. Galambos József, 3. Varga István, 4. Manda József, 5. Murinyi János, 6. Ifj. Tényi József (Imre), 7. Murinyi Antal, 8. Zsneidercsics János, 9. Nagy Pál, 10. Varga János, 11. Szalóky József, 12. Molnár Ferenc, 13. Csernik Menyhárt és 14. Szűcs Imre

Na teritorijama, koje su ponovo priključene Mađarskoj (Bačka), a u interesu vraćanja etničkog stanja od prije I svjetskog rata, tadašnja mađarska vlast započela je ponovno naseljavanje raseljenih Mađara. Ambasador Mađarske Ferenc Marósi (Marosy Ferenc) i ministar inostranih poslova NDH Mladen Lorković potpisali su sporazum početkom aprila 1942. godine o preseljenju Mađara iz Bosne. Konvencija o preseljavanju se odnosila na mađarsko stanovništvo tri sela, Gunje, Vučijaka i Brčkog. Ugovor je preko ljeta proširen i na Bijeljenu. Hrvati su se složili da kupe imovinu povratnika, kao i da Mađari mogu povesti sa sobom nešto žive stoke na novo mjesto prebivališta. Do septembra oduženim preseljavanjem 395 porodica bosanskih Mađara (1.552 osoba) je smješteno u Bačku. Jedan manji dio Mađara nije napustio bosansko prebivalište u ovoj akciji. Bilo je onih, i pored osoba u miješanim brakovima, koji su to uradili kasnije ili su trajno ostali u Bosni. Mađari iz Gunje su smješteni u Stepaničevo (u ratu mađarski naziv Horthyvára, prije kratko Bácsbadikfalva, ranije Máriamajor), iz Vučijaka u Veternik (u ratu naziv Hadikliget), a iz Brčkog u Sirig (u ratu Hadiknépe ili Hadikvára, ranije Bácsszöreg). Mađarima iz Bijeljine za nova prebivališta su određena mjesta Stepaničevo i Sirig. Bosanski Mađari u početku su smješteni između bukovinskih Sekelja, isto naseljenika, čak privremeno i u slobodne prostorije njihovih kuća.¹⁾ Kasnije mađarska Državna komisija za repatrijaciju Mađara iz inostranstva sa sjedištem u Novom Sadu i bosanskim Mađarima je dodijelila zemlju i plac za kuće. Ukupno su dobili 2877 kat. jutara zemlje, oko 7 jutara po porodici.

Naseljenici nisu mogli ostati dugo u novim domovima. Već u toku 1944. godine partizanske akcije, a kasnije prema Mađarima neprijateljski stav i odnos nove države, primorali su ih, da ponovno sele i to na prostore Mađarske.

Izvori i literatura: (prevod naslova)

Valastyán Balázs: *Naseljavanja, dodjele zemlje u povraćenoj Bačkoj*

"Hangya", zadruga proizvođača, dobavljača i potrošača, centra mađarske nacionalne unije farmera, prvih 25 godina. Budimpešta, 1923. godine

Enikő A. Sajti: *Krivicica i pobjednička superiornost. Mađarska, Jugoslavija i vojvođanski Mađari.* Szeged, 2010.

Enikő A. Sajti: *Promjena imperija, revizije, manjina. Mađari u Vojvodini, 1918-1947.* Napvilág Kiadó, Budimpešta, 2004.

Bíró László: *Država Jugoslavija, 1918-1939.* História Könyvtár, Budimpešta, 2010.

Béla Makkai: *Pomaganje mađarskoj diaspori u Bosni i Hercegovini.* In: Regio. Kisebbségi Szemle, 1995. 3. szám. Preuzimanje: 10. aprila 2014. godine

Béla Makkai: *Bosna i Hercegovina kao teritorija za naseljavanje ili ekspanziju.* ProMino-1301-08-Makkai

Milenko Palić: *Sećanja na ratne godine (1941-1945).* Objavljuje: Judit Pihurik. Segedin, 2003. (Dél-Alföldi Évszázadok 19.)

Arhiv Vojvodine, Mađarsko Kraljevsko Ministarstvo Poljoprivrede - Ispostava za agrarnu politiku južnih krajeva- Novi Sad (1941-1944) Kutije F150, 56, 59.

Mađarski Nacionalni arhiv, Državni arhiv, (Ministarstvo unutrašnjih poslova, dokumenata, K150, 4030. grupa.

Ministarstvo poljoprivrede, dokumenata,

generalni dokumenti, 6047. grupa, Ministarstvo poljoprivrede, Ispostava za agrarnu politiku južnih krajeva, dokumenata, K202)

¹⁾ Već su 1941. godine naseljavani bukovinski Sekelji (etnička grupa Mađara) u Bačku. Dobili su i zemlju, od zakupljene državne zemlje prije rata naseljavanih dobrovoljca.

*Pomoću gore navedenih izvora, ali i dijelova ovih tekstova, iz podataka i fotografija iz pisama **Harš Rozalije, rođ. Kajtar** (Hársch Károljné Kajtár Rozália) kao i od članaka časopisa bosanskohercegovačkih Mađara **Uj doboš** (Új Dobos) sastavio:*

Laslo Tot Bojnik

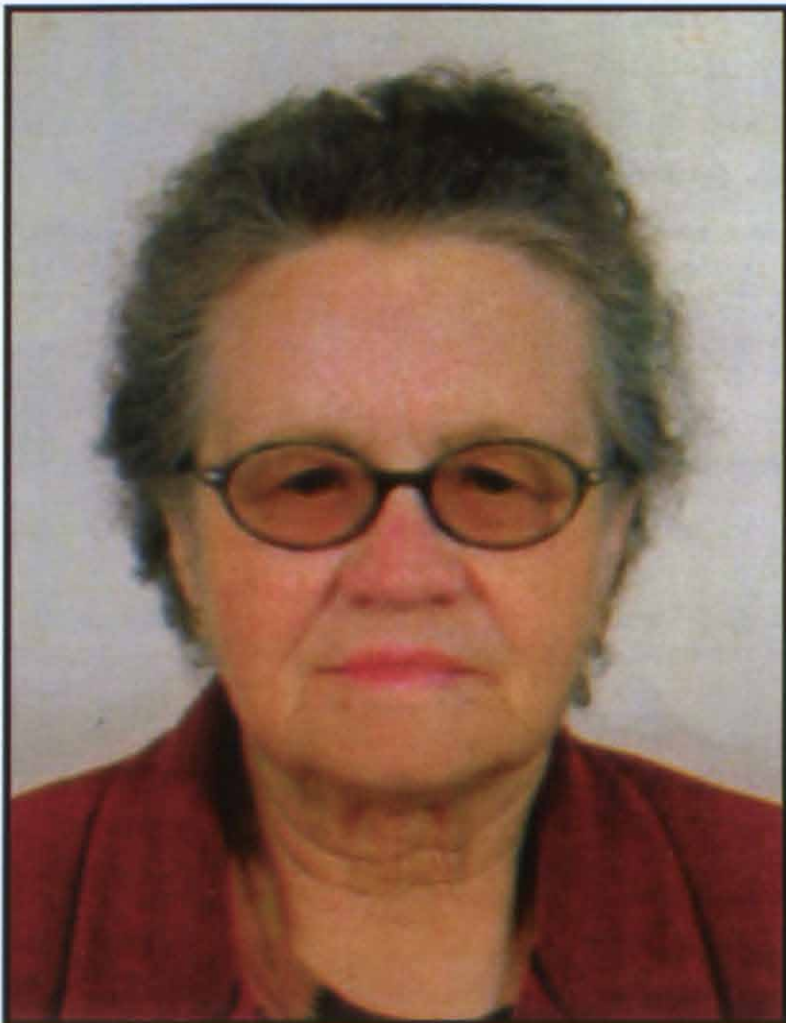
Prevela: Nevenka Tot Bojnik

In memoriam: Jost Magdalina*

Jost Magdalina, a Magyar Szó Egyesület egyik alapító tagja és első elnöke, 2016. április 11-én hunyt el a Caritas II. János Pál nevét viselő banyalúkai idősek otthonában. Temetése Szlovéniában, Resje Grosuplje temetőjében volt. Magdalina 1928. április 17-én született Zentán. Szlovén férjével a Jugoszláv Néphadseregben dolgozott. A hadsereg a háború után Vajdaságból Banyalúkára helyezte át őket. Nyugdíjaztatását követően is Banyalúkán maradt. Két gyermeke született, leánya és fia. Fia Szlovéniában él. Négy unokája van.

Vladimir Blaha, a Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségei Szövetségének szervezésében végzett úttörő munkáját követve Magdalina Mičin Brankoval és Bogosanović Juliannával közösen végezték el a magyarok egyesületének, a Magyar Szónak a megalakítása körüli munkát. Ez a munka 2003. november 13-án fejeződött be az egyesületünknek a banyalukai alaptörvényszék egységes nyilvántartási névsorába való felvételével.

Jost Magdalina a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületét megalakításától 2005. április 3-áig vezette. Fizikailag

gyenge alkatú, apró, de energikus, bátor fellépésű asszony, született vezető volt. Elnöksége alatt egyesületünk felvette a kapcsolatot a Szarajevói Magyar Nagykövetséggel és a szarajevói HUM magyar testvéregyesülettel. Beléptünk a Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségei Szövetségébe is. A médiákon keresztül Magdalina kezdte el a magyarok népszerűsítését polgártársaink körében. Az egyesület 2014-ben köszönőlappal fejezte ki hálóját a Szerb Köztársaság magyarjai érdekében kifejtett felmérhetetlen értékű munkájáért.

A bosznia-hercegovinai magyarság nagy hálával tartozik Jost Magdalínának, és míg magyarok élnek Banyalúkán, emléke is élni fog.

*Nem javított szöveg.

Tóth Bojnik László

In memoriam: Jošt Magdalina

Jedan od osnivača i prva predsjednica udruženja Mađar so (Magyar Szó), Jošt Magdalina, preminula je u ponedjeljak, 11.04. 2016.godine u domu Caritasa za starija lica, "Ivan Pavao II". Sahranjena je u Sloveniji, na groblju Resje Grosuplje.

Magdalina je rođena u Senti,

17.04.1928.godine. Sa mužem Slovcem zajedno bili su zaposleni u Jugoslovenskoj narodnoj armiji. Odmah posle završetka rata prekomandovani su iz Vojvodine u Banja Luku. I nakon odlaska u penziju ostala je živjeti u Banja Luci. U braku je dobila dvoje djece, sina i ćerku. Sin živi u Sloveniji. Ima i četvero unučadi.

Slijedeći pionirski rad Vladimira Blahe oko organizacije udruženja nacionalnih manjina Republike Srpske, Magdalina, zajedno sa Mičin Brankom i Bogosanović Julijanom odradila je poslove formiranja udruženja Mađara, Mađar so. Ovaj osnivački posao završen je 13.11. 2003. godine sa upisivanjem našeg udruženja u jedinstveni registar osnovnog suda u Banja Luci.

Jošt Magdalina je Udruženje Mađara Republike Srpske vodila od osnivanja do 3.4. 2005.godine. Ova mala žena, fizički nježne konstrukcije, bila je jako energična, sa hrabrim nastupom, rođena da vodi. Za vrijeme njenog predsjedavanja udruženjem uspostavljen je dobar odnos sa Mađarskom ambasadorom u Sarajevu i sa bratskim mađarskim udruženjem HUM iz Sarajeva. Ušli smo i u Savez nacionalnih manjina Republike Srpske. Medije Magdalina je počela koristiti za popularizaciju Mađara među našim sugrađanima.

Udruženje u 2014. godini je Zahvalnicom izrazilo priznanje za njeno neprocjenjivo angažovanje za dobrobit Mađara Republike Srpske. Bosanskohercegovački Mađari su jako zahvalni Jošt Magdalini i dok će biti Mađara u Banja Luci živjeće i uspomena na nju.

Laslo Tot Bojnik

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Banja Luka-i Magyar Szó negyedik egymást követő évben rendezett Banja Lukában – vajdasági neves magyar írók és költők részvételével – irodalmi estet.

A Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztériuma, a Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatásának köszönhetően felkérhettük Böndör Pál író, hogy kétnyelvű irodalmi esttel látogasson el hozzánk. A szerb fordítások előadására az ismert Banja Luka-i előadóművészt, Đorđe Markovićot kértük fel.

Böndör Pál többszörösen díjazott író (1973: Sinkó-díj, 1993, 1999: Híd Irodalmi Díj, 2004: Koncz István-díj, 2014: Senteleky Kornél Irodalmi Díj)

irodalmi estje az Egyetemi Könyvtár termében került megrendezésre.

Az író és felesége részt vett az előző este megtartott évzáró ünnepségen. Másnap a Vrbas folyó kanyonjába látogattak, majd Banja Luka nevezetességeivel ismerkedhettek meg.

Az irodalmi esten nagy számban vettek részt mind a magyarul beszélő tagok, mind a csak szerbül beszélő érdeklődők. A saját verseiből tartott felolvasóest nagy sikert aratott a hallgatóság körében. Ezután sor került az íróval folytatott kötetlen beszélgetésre is.

Az ilyen rendezvények jelentősége a Banja Luka-i magyar közösség számára szinte fölmérhetetlen. Elsősorban a magyar nemzeti öntudat és a Vajdasággal való kapcsolatok erősítését szolgálja, de sokat jelent az is, hogy ezek az irodalmi estek hozzájárulnak az itteni magyar nemzeti kisebbség népszerűsítéséhez polgártársaink körében.

Labossa Bence

Književno veče sa Palom Benderom (Böndör Pál)

Udruženje Mađara u Republici Srpskoj „Mađar so“ sa sjedištem u Banjoj luci četvrtu godinu zaredom organizuje književno veče sa poznatim gostom piscem i pjesnikom iz redova vojvođanskih Mađara.

Protoklog vikenda uz podršku Ministarstva obrazovanja i kulture Republike Srpske, Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske, kao i fondacije Betlen Gabor zamolili smo pisca Pala Bendera (BöndörPál) da uveleča naše dvojezično književno veče. Prevođe njegovih dijela na srpskom jeziku predstavio je poznati scenski umjetnik iz Banjaluke Đorđe Marković.

Pal Bender je višestruko nagrađivan pisac (1973 Šinko nagrada, 1993 i 1999: književna nagrada časopisa Hid,

2004 Kone Istvan nagrada, 2014 Senteleki Kornel književna nagrada). Književno veče je održano u univerzitetskoj biblioteci.

Pisac i njegova supruga prethodne večeri prisustvovali su završnoj svečanosti. Sljedeći dan su u našoj organizaciji posjetili kanjon rijeke Vrbas, a imali su i priliku da se upoznaju sa znamenitostima grada Banjaluke.

Na književnoj večeri prisustvovali su u velikom broju članovi udruženja koji govore mađarski jezik, međutim za ovaj događaj pokazalo je interesovanje i mnoštvo naših sugrađana koji ne govore mađarski jezik. Umjetnik – koji piše i pjesme – sam je predstavio nekoliko svojih pjesama, za šta mu je auditorijum posebno bio zahvalan. Nakon ovog dela u neformalnoj atmosferi prisutni su mogli da popričaju sa uvažanim gostom.

Ovaj i slični događaji su od velikog značaja za pripadnike mađarske zajednice u Banjoj luci. Ovo je odlična prilika da se nacionalna svijest gradi u zdravim uslovima, a u isto vrijeme je ovo odlična prilika da se osnaže kontakti sa Vojvodinom, a nije od malog značaja ni predstavljanje mađarske kulture ostalim našim sugrađanima.

Bence Laboša

Preveo: Žolt Sakalaš

Tari István irodalmi estje

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó, együttműködve a Banski dvor Művelődési Központal, a Magyar Kormány Nemzetpolitikai Államtitkárságával és a Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztériumával, már az ötödik egymást követő évben kétnyelvű irodalmi estet rendezett egy kiemelkedő vajdasági magyar író közreműködésével.

A kétnyelvű irodalmi estek lehetőséget biztosítanak nemcsak a magyar nemzeti kisebbségnek, hanem az irodalmat kedvelő Banja Luka-i polgártársainknak is, hogy megismerkedjenek a kor vajdasági magyar íróival.

Ebben az évben Tari István költőt, prózaíró és képzőművészt kértük meg vendégszereplésre a Banja Luka-i Banski dvor dísztermében. Tari István vajdasági magyar író és művész 1953-ban született Zentán. Szülővárosának gimnáziumában és az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Tanszékén tanult. 1976-tól 1994-ig a Képes Ifjúság újságírója, szerkesztője. 1994-től 1998-ig az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör alapító elnöke. 1999-ben az akkor alakult Ideiglenes Magyar Nemzeti Tanács Intéző Bizottságának a tagja. 2000-tól 2005-ig Óbecse alpolgármestere. 2003-tól 2012-ig a Magyarokanizsai Írótábor szellemi vezetője. Az irodalom mellett (költészet, próza) képzőművészettel is foglalkozik. Eddig 16 kötete jelent meg, és 24 tárlata volt. Szabadon állíthatjuk, hogy Tari István valószínűleg a legsokoldalúbb művészek egyike Vajdaságban. Óbecsén él, nős, három lánya van.

Eddig hét irodalmi díjat kapott, többek közt a Balassi Balint-émlékardíjat (2009) és a József Attila-díjat is (2016).

2016. május 27-én 18 órai kezdettel a Banski dvor Művelődési Központ dísztermében tartott Tari István egy érdekes, nem megszokott irodalmi estet. A művész – aki egy személyben prózaíró, költő és képzőművész – ízelítőt adott a közönségnek tevékenysége minden teréről. A szerb fordításokat Đorđe Marković, a Banja Luka-i Szerb Köztársaság Népszínházának kiemelkedő tagja olvasta fel, így Tari István művészetével szerb nyelven is megismerkedhettek az érdeklődők. Az itteni magyar szórvány nevében köszönjük Tari Istvánnak, hogy elfogadta a meghívásunkat, a fárasztó hétfégi program és a hosszú út ellenére eljött Banja Lukára. Az irodalmi estet a Bosna Szálló kerthelyiségében kávézással folytattuk. A szombat délelőtti városnézés alkalmával is volt alkalmunk eszmecsere-t folytatni Tari Istvánnal.

A költő nem maradhatott sokáig köztünk. Ebéd után elbúcsúztunk a művésztől, aki Magyarországra felé folytatta útját. Még egyszer köszönjük az érdekes és szép irodalmi estet Tari Istvánnak!

Tóth Bojnik László

Књижевно вече са Тари Иштваном

Удружење Мађара Републике Српске „Мађар со“, Културни центар „Бански двор“, Државни секретаријат за националну политику Мађарске владе и Министарство просвете и културе Републике Српске организовали су, већ пету годину заредом, двојезично књижевно вече са истакнутим мађарским књижевницима из Војводине. Двојезичне

књижевне вечери омогућају не само мађарској националној мањини, него и бањалучким суграђанима, љубитељима књижевности, да се упознају са савременим мађарским писцима из Војводине.

Ове године смо замолили Тари Иштвана (Tari István), pjesnika, pisca и ликовног ствараоца, да гостује у Бања Луци, у Црвеном салону Банског Двора.

Тари Иштван војвођански мађарски књижевник и ликовни уметник, рођен је 1953. године у Сенти. Гимназију је завршио у родном граду, а дипломирао је на Факултету хуманистичких наука у Новом Саду, на одјељењу за мађарски језик.

Од 1976. до 1994. године је новинар и уредник у листу Кепеш ифјушаг (Képes ifjúság) у Новом Саду. Од 1994. до 1998. године први је председник мађарског културног удружења Петефи Шандор (Petőfi Sándor) у Бечеју. У 1999. години био је члан новоформираног Привременог извршног одбора мађарског националног савјета Србије. Од 2000. до 2005. године је замјеник градоначелника Бечеја. Поред књижевности (лирика и проза) бави се још и ликовним стваралаштвом. Има објављено до сада 16 књига и одржаних 24 самосталних изложби. Може се слободно рећи, да је Тари Иштван један од најсвестранијих уметника данашњице у Војводини.

Живи у Бечеју, ожењен је и има три ћерке.

Досада је добио седам књижевних награда, међу осталима награду Спомен мач Балаши Балинта (Balassi Bálint, 2009) и награду Јожеф Атила (József Attila, 2016).

27. маја, у 18 часова у Црвеној сали Културног центра Бански двор је успешно реализовано веома занимљиво и необично књижевно вече са Тари Иштваном. Уметник, који је такође pjesnik, pisac и ликовни стваракац, дао је публици увид у сва своја уметничка дјеловања. Српске преводе је читао Ђорђе Марковић, истакнути члан Народног позоришта Републике Српске у Бањој Луци. Захваљујући томе публика је имала пуни доживљај и на српском језику. Срдачно хвала у име мађарске дијаспоре Тари Иштвану, јер је прихватио наш позив, упркос свог напорног распореда преко викенда и дугом путу до Бања Луке. Након књижевне вечери наставили смо се дружити уз кафу, у башти хотела "Босна". У суботу ујутро, током разгледавања града, били смо опет у могућности размијенити мишљења са Тари Иштваном.

Нажалост, pjesnik није могао остати дуго са нама. Након ручка растали смо се, а уметник наставио пут ка Мађарској. Хвала још једном за занимљиво и лијепо књижевно вече Господину Тари Иштвану!

Ласло Тот Бојник

Превела: Невенка Тот Бојник

Néma házak

Valamikor az volt gazdag,
kinek sok gyermeke volt a kincs,
nem az ki gazdagságával kérked,
de gyermeke nincs.

Valamikor boldogság volt,
ha vidám gyermeklárma hallatszott,
ha a nagymama ölében
unokát alvásra ringatott.

Csunya dolog jött szokásba:
Ma a gazdagságot mérjük
az emeletes házzal
és a sok szép szobával.

Mit ér a gazdagság,
az élvezetek száza,
ha a házak csendesek,
ha nincs gyereklárma.

Bizony, valamikor
boldog idők jártak...
ma a szobák üressek
és némák a házak.

Latyák –Süli Katalin

Nijeme kuće

Nekad bogat bio onaj,
ko djece dosta ima,
a ne onaj, ko se hvali
lijepom kućom i bogatstvima.

Nekada je sreća bila,
kad se čula dječja graja
i kad bi baka u svom krilu
unuće u san uljuljkala.

Došlo je neko loše doba:
Bogatstvo se sada mjeri
kućom na sprat i
sa puno lijepih soba.

Šta vrijedi bogatstvo,
uživanja razna,
jer svaka kuća je bez djece
nesrećna i prazna.

Jeste, nekad je to bilo
srećno vrijeme...
a danas sobe su prazne
a kuće su nijeme!

Katalin Latyák-Süli (Katalin Laćak-Šili)

ÚJVIKÉKI TÖRTÉNETEK

Az első történetem, amelyről mesélni kívánok, évekkal ezelőtt történt.

Azt a nyarat is mind sok egyebet férjem szüleinél, Újvidéken töltöttük. Szívesen látogattunk oda, találkoztunk a rokonsággal, mindég jól éreztük magunkat. Az ott eltöltött napok a maguk medrében folytak, de különösen a délutáni kávézást élveztük, amelyet leginkább a tágas udvaruk nagy diófájának árnyékában történt.

Azon a napon én vállaltam a kávéfőzést, s valamennyien kint voltak már a fa alatt, kivéve anyósomat (akit mindannyian csak „Nagymamaként” emlegetünk). Ő szobájába vonult kedvelt sorozatát nézni a tévén. Férjem húga segédkezett a kávé tálalásában és vitte a csészét édesanyjának is.

Röviddel ezután kérdőre vont, milyen íze van ennek a kávénak? – Miért? – kérdeztem vissza. – Mert a nagymama kávéja sós!

Ekkor döböntem rá, én a cukor helyett sót tehettem a kávéba. S valóban azonos volt a cukor- és a sótartó, de a tartalmuk is annyira egyformán szemcsés, hogy fölcseréltem.

Anyósommal olyan jó viszonyban voltam, hogy ezt is elnézte nekem, mi pedig meg sem kóstoltuk a kávé, én pedig iparkodtam helyrehozni nem szándékos tévedésem.

A másik eset ezen a nyáron történt.

Anyósom imádta a macskákat, mindig is több volt belőlük udvarukban. Én is kedveltem őket, sőt néha még utánoztam is dorombolásukat, nyávogásukat.

Egyik macska várandós volt, már csak napok vagy órák kérdése lehetett, hogy mikorra érkeznek meg a kiscicák, de a szomszédék kandúrja nem hagyott neki békét. Ezért a mi cicánkat a pincébe zártuk.

Esős reggelre ébredtünk, amikor a kandúr megint jött és saját nyelvén nyávogta, hogy: mjauauau. Erre én fedezékbe vonultam, s megszólaltam a cicánk hangján: mjaumajau. A kandúr zavarba jött, de közeledett és amikor már elég közel volt, én

kiugrottam rejtekhelyemből, s kutyahangra váltva (vauvau) rémísztettem el. Pucolt is vissza a kerítésen át.

Azt reméltem, hogy legalábbis azon a napon többé át nem merészkedik. Fogtam esernyőmet, s elugrottam bevásárolni. Visszaérve, az ernyőt kinyitva hagytam a bejárati ajtónk fedett része előtt, hogy száradjon. Közben jöttem-mentem, szellőztettem, még utazótáskámat is kivettem. Egyszer csak valami furcsa szag csapta meg az orromat. Mentem a szag után, hát mit tapasztaltam, az esernyőm és táskám felől jött a kellemetlen szag. Hát nem, lepisilte mindkettőt a kandúr. Ezzel mintegy csak azt mondta volna: „Nesze, te akartál kicsúfolni engem!”

Szinte nem akartam elhinni, hogy ilyesmi megtörténhet és ekkor nagyon haragudtam a macskákra, mert három napig kellett szellőztetnem a „megszentelt” holmikat. Mikor megnyugodtam, tisztában voltam avval, hogy továbbra is imádni fogom őket!

Nevenka Tot Bojnik

Novosadske dogodovštine

Stari orah i ukrasni šaš u novosadskom dvorištu

druge i šećer je toliko bio sitan, da sam nehotice napravila to što sam napravila. Sreća moja luda da sam imala odličan odnos sa svekrvom, pa me je to spasilo kao i činjenica da je i naša kafa bila slana koju, naravno, niko nije popio.

Kafu sam ponovo kuhala, ali samo sa šećerom!

Druga zgodica se desila ovog ljeta.

Mačke su bili ljubimci moje svekrve i uvijek ih je bilo u dvorištu, pa i ove godine. Ja ih mnogo volim i ne samo to, volim ih i oponašati. Jedna od mačaka je bila pred samim okotom i bilo je samo pitanje dana kada će se omaciti. Međutim, mačor iz komšiluka joj nije dao mira, zbog čega smo je morali na par dana zatvoriti u podrum.

Jednog jutra je padala kiša i čim se sunce pojavilo, pojavio se i mačor oglašavajući se kako to samo oni znaju. Sakrila sam se i na mačorovo mjaauau i ja sam isto tako mjaumjau. Mačor je bio totalno zbunjen, ali mi se ipak približavao i dalje smo nastavili naizmjenično mrnjaukanje. Istegnutog vrata, razrogačenih očiju stigao je do ukrasnog šaša iza kojeg sam bila.

Iskočila sam i na moje gromoglasno vau, vau pobjegao je glavom bez obzira. Smijala sam se i bila zadovoljna što sam ga uplašila, nadajući se da bar taj dan neće više dolaziti u dvorište. Širom sam otvorila vrata, da uđe svjež vazduh i otišla do obližnje trgovine.

Ubrzo sam se vratila i podigla kišobran koji se sušio ispred ulaza, u namjeri da ga sklonim. Osjetila sam na njemu miris koji nije bio ni malo prijatan, u sobi isto tako. Na kraju sam uvidjela da mi je mačor urinirao po kišobranu i po otvorenoj torbi sa mojom odjećom, kao evo ti sad, pa se ti rugaj! Nisam mogla vjerovati, kad je prije stigao da to napravi? Kakav osvetoljubiv mačak! Bila sam ljuta na sve mačke ovoga svijeta. Tri dana sam se mučila, da očistim kišobran, torbu i odjeću.

Ipak, kad sam se odljutila, shvatila sam da ih i dalje **naprosto obožavam!**

Prva zgodica o kojoj ću pisati se odigrala prije nekoliko godina.

To ljeto kao i mnoga prethodna, provodili smo kod suprugovih roditelja u Novom Sadu. Rado smo išli gore, družili se sa rodbinom i uživali. Dani bi tekli uobičajenim tokom, ali su nam nekako bili najdraži trenuci kada se pila kafa. To bi obično bilo u debeloj hladovini, pod velikom gustom krošnjom oraha u dvorištu. Tog dana sam baš ja kuhala kaficu. Svi su otišli u dvorište, osim suprugove mame (Nađmame), moje svekrve, koja je ušla u sobu da pogleda neku seriju i suprugove sestre koja je posluživala kafu. Zajedno smo odnijele kafu u dvorište, a ona je zatim odnijela Nađmami u sobu.

Nakon par trenutaka se pojavila na vratima kuće sa pitanjem, kakvog je ukusa naša kafa?

Na moje pitanje: „zašto“, slijedio je odgovor: „mamina kafa je jako slana!“

Tada sam shvatila da sam umjesto šećera stavila so. Dvije iste posude za šećer i so su stajale jedna do

Jedno lijepo putovanje

Realizovano je nedavno, tačnije 14.oktobra, kada je grupa penzionisanih profesora ugostiteljsko-ekonomske škole iz Prijedora, među kojima sam bila i ja, posjetila Palić kraj Subotice. Cilj je bio da se obiđu poznatije destinacije na tom području.

Kao članovi udruženja „Magyar Szó“ iz Banja Luke, moja koleginica Zora Topić Fišer i ja, izazvale smo simpatije svojih penzionisanih kolega prema Mađarima, njihovoj kulturi, običajima i tradiciji. Tako se i rodila ideja, da se obiđe Palić i okolina, uključujući i Segedin.

Do odredišta smo stigli u kasnim popodnevним satima, kada smo smješteni u vilu „Jasmina“, u neposrednoj blizini poznatog ZOO vrta. Smještaj je bio odličan. Slijedio je obilazak samog Palića kao i obale istoimenog jezera.

Divne vile, restorani, lijepi parkovi, mnogo cvijeća i zelenila, su nas nakon dugog putovanja, naprosto razgalili.

Večera je bila u prekrasnom ambijentu restorana vile „Viktorija“. Topla supa, pohani odrezak, grilovano meso, salata i na kraju palačinke. Baš se dobro jelo!

A onda, noćna šetnja kraj jezera, nakon čega smo otišli na zasluženo odmaranje i spavanje.

Sutradan, nakon doručka, krenuli smo za Segedin. Iskrali smo se na Sečenji trgu i uputili se jednom od mnogobrojnih ulica pored kojih su se nalazile impozantne građevine iz 19. vijeka, različitih arhitektonskih stilova. Tu su bile i mnogobrojne trgovine, piljare, butici, mjenjačnice, ali su nas posebno privlačile poslastičarnice. U jednu smo i ušli i imali šta vidjeti. Kolači, kolači, raznovrsni kolači- „praznik za oči“!

Slikali smo se na jednom od mnogobrojnih mostova preko Tise.

Nakon Segedina, slijedio je povratak u Suboticu, vojvođansku ljepoticu, gdje smo u jednoj, u klasičnom stilu veoma uređenoj gradskoj kafani, uživali u toplim napicima.

Povratak na Palić je začinjen obilaskom fantastičnog ZOO vrta, tačnije botaničke bašte, koju je grijeh ne vidjeti.

Treći dan je začinjen obilaskom Sombora. Šta reći za taj grad, ma sve najljepše. U središte ovog divnog grada, smo se uputili pješačkom ulicom do gradske kuće. Grad sa muzejima, čitaonicom, bibliotekom i drugim kulturnim sadržajima i neizostavno sa dobrim ugostiteljskim objektima, od kojih smo u jedan i navratili.

Iz Sombora smo krenuli za Prijedor sa pjesmom: „U tom Somboru, svega na volju...“.

Atmosfera u autobusu je bila odlična. Vračali smo se napunjenih baterija, zbog čega smo bili dobro raspoloženi. Malo viceva, malo zagonetki, malo igara i stigli smo u Prijedor, sa željom da svima pričamo kako nam je bilo lijepo.

Nevenka Tot Bojnik

Magyaros sūtőtōkkrēmleves pirított kolbászkarikákkal

Krem supa na mađarski naćin od pečene bundeve sa kolutoyima kobasicice.

Hozzávalók

- 4 db burgonya
- 4 db sárgarépa
- 2 db vöröshagyma
- 4 gerezd fokhagyma
- 3 db leveskocka
- só
- bors
- őrölt pirospaprika
- majoranna
- 25 dkg sült sūtőtōk
- 10 dkg kolbász
- Tejföl

Sastojci:

- 4 krompira
- 4 mrkve
- 2 luka
- 4 reznja bijelog luka
- 3 kocke za supu
- sol
- biber
- mljevena crvena paprika
- mažuran
- 25 dkg pržene bundeve
- 10 dkg kobasica
- kiselo vrhnje (pavlaka)

Elkészítés

1. A sūtőtōköt 5-8 cm-es darabokra vágjuk és sūtőpapírral bélelt tepsibe tesszük. 30 percig 220 fokon sūtjük, majd 30 percig 200 fokon, a végén 20-30 percig 160 fokon.
2. A hagymákat egy kevés olajon megpirítjuk, majd a megpuccolt, felkarikázott répákat hozzáadjuk és együtt pirítjuk tovább. Ezután megszórjuk pirospaprikával, felöntjük vízzel és hozzáadjuk a megpuccolt és feldarabolt krumplit is. Beletesszük a leveskockákat, megsózzuk, megborsozzuk és majorannával fűszerezük, majd kb. 30 perc alatt puhára főzzük a zöldségeket.
3. Ha megpuhult a zöldség, hozzáadjuk a megsült sūtőtōköt, és botmixerrel pépesítjük a levest. Megkóstoljuk, és ha kell, tovább fűszerezük.
4. A kolbászt felkarikázzuk és egy serpenyőben megpirítjuk. A levest tejjel, pirított kolbászkarikákkal és felaprított friss petrezselyemmel tálaljuk.

Priprema:

1. Izrežite bundevu na komade 5-8 cm i stavite u posudu za pećenje obloženu papirom za pećenje. Peći na 220 ° C tokom 30 minuta, a zatim 30 minuta na 200 ° C, na kraju 20-30 minuta na 160 ° C.
2. Luk pržiti u malo ulja, zatim dodati oguljenu, narezanu mrkvu i pržiti dalje. Zatim posuti crvenom paprikom, zaliti vodom i dodati oguljeni nasjeckani krompir. Staviti unutra kocke za supu, posoliti, staviti biber i mažuran, i otprilike 30 minuta kuhati povrće dok ne omekša.
3. Kad omekša povrće, dodati pečenu bundevu, i izmiksati mikserom. Probat i ako treba, dodati još začina.
4. Nasjeckati kobasicu na kolutove i propržiti u tavi. Supu služiti sa pavlakom, prženom kobasicom isjeckanom na kolutove, i isjeckanim svježim peršunom.

Cordon bleu klasszikusan

Klasični Cordon bleu

Hozzávalók

- 40 dkg borjúhús (felsál vagy comb)
- só
- bors
- 4 szelet jó minőségű sonka
- 5 dkg sajt (ementáli típusú)
- 15 dkg liszt
- 2 db tojás
- 15 dkg zsemlemorzsa
- 10 dkg vaj

Elkészítés

1. A szeletek közepébe mély zsebet vágunk. Ezután a húsokat kívülről enyhén megsózzuk és megborsozzuk. A zsebekbe a méretükhöz igazítva 1-1 szelet sonkát és sajtot teszünk, majd a nyílást hústúvel összetűzzük.
2. A megtöltött hússzeleteket a hagyományos módon a lisztbe, a villával felvert tojásba, majd a zsemlemorzsaiba forgatjuk. Végül az olvasztott vajban aranybarnára sütjük oldalanként 3-3 perc alatt. Tetszés szerinti körettel, pl. salátával és pürésített zöldségekkel kínáljuk.

Sastojci:

- 40 dkg teletine (od buta)
- sol
- biber
- 4 kriške kvalitetnog pršuta
- 5 dkg sira (Emmental ili tip Emmentaler)
- 15 dkg brašna
- 2 jaja
- 15 dkg krušnih mrvica
- 10 g putera

Priprema:

1. Na komadima mesa nožem napravimo udubljenje (zarežemo), Nakon toga, izvana i iznutra posolimo i pobiberimo meso. Prilagođeno veličini udubljenja u mesu (džepovima) stavimo po jednu krišku sira i šunke, i spojimo (zatvorimo) iglom za meso.
2. Na tradicionalan način, punjene šnicle uvaljamo u brašno, zatim u jaja „istučena“ viljuškom, i na kraju u prezle. Konačno, u rastopljenom puteru pržimo oko 3 minuta svaku stranu. Ukrašavamo po želji, npr. sa salatoma ili pireom od povrća.

Gyümölcsös kosárcák

Voćne košarice

Hozzávalók

A tésztához:

- 35 dkg liszt
- 25 dkg margarin
- 1 db citrom (reszelt héja)
- 10 dkg kristálycukor

A töltelékhez:

- 15 dkg porcukor
- 1 csomag vaníliás pudingpor (főzés nélküli)
- 3 dl tej
- 30 dkg gyümölcs
- 1 csomag zselatinpor

Elkészítés

1. A lisztet, a reszelt citromhéjat, a margarint, a kristálycukrot és a tojást összedolgozzuk. Kinyújtjuk a tésztát, kiszaggatjuk, és zsiradékkal kikent kosárkaformákba igazítjuk. Közepes hőfokon megsütjük, és még melegen kiborítjuk a formából.
2. A pudingport a cukorral és a tejjel sűrűre keverjük, és félig töltjük a kosárcákát.
3. A zselatinport egy kevés vízzel felfőzzük, majd langyosra hűtjük. A gyümölcsöt elosztjuk a félig telt kosárcákba, mindegyik tetejére zselatint csorgatunk.

Sastojci:

Za tijesto:

- 35 dkg brašna
- 25 dkg margarina
- 1 limun (narendana korica)
- 10 dkg kristal šećera

Za punjenje:

- 15 dkg šećera u prahu
- 1 paket vanila pudinga (bez kuvanja)
- 3 dl mlijeka
- 30 dkg voća
- 1 kesica želatina

Priprema:

1. Pomiješati brašno, izrendanu koricu limuna, margarin, šećer i jaja. Razvaljati tijesto, iskidati u komade i od tih komada formirati podmazane košarice. Ispržiti na srednjoj temperaturi u kalupima, i još tople izvaditi iz kalupa.
2. Puding na gusto napraviti sa mlijekom i šećerom i do pola napuniti košarice.
3. Želatin prašak zakuhati sa malo vode, i ostaviti da se ohladi, da bude mlako. Voće podijeliti u do pola punjene košarice, i na svaku košaricu po vrhu staviti želatin.

A recepteket előkészítette/Recepte pripremila:
Aleksandra Đurović

Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete Magyar Szó, Banja Luka
(Udruženje Mađara RS "Magyar Szó, Banja Luka")

Magyar Polgárok Egyesülete, HUM Szarajevó
(Mađarsko udruženje građana HUM, Sarajevo)

Támogatóink / Naši donatori

Miniszterelnökség
Nemzetpolitikai
Államtitkárság

BETHLEN GÁBOR
Alap

Grad Banja Luka

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete i
kulture

